ZATWIERDZAM:

……..

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Częstochowskie Centrum Świadczeń w Częstochowie

Opracował:
Mgr. inż. Paweł Prokop

Częstochowa, 20 listopad 2018 r.

I. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA. 4

II. CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU. 6

1. Usytuowanie obiektu z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe, oraz możliwość dojazdu pożarowego i poboru wody do zewnętrznego gaszenia pożaru. 6

2. Charakterystyka techniczno-budowlana budynku. 6

2.1 Powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji; 6

2.2 Odległość od obiektów sąsiadujących: 7

2.3 Parametry pożarowe występujących substancji palnych; 7

TABELA [2]: PODSTAWOWE DANE FIZYKO-CHEMICZNE WYSTĘPUJĄCYCH MATERIAŁÓW PALNYCH: 8

2.4 Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego; 8

2.5 Kategoria zagrożenia ludzi, przewidywana liczba osób na każdej kondygnacji i w pomieszczeniach, w których przebywać mogą jednocześnie większe grupy ludzi; 8

2.6 Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych; 9

2.7 Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia przez elementy budowlane; 9

2.8 Podział obiektu na strefy pożarowe; 9

III. CHARAKTERYSTYCZNE, POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU, DROGI JEGO ROZPRZESTRZENIANIA ORAZ ZASADY ZAPOBIEGANIA POWSTANIA POŻARU. 11

1. Charakterystyka zagrożeń. 11

2. Potencjalnie (najczęstsze) przyczyny powstania pożaru: 12

3. Czynniki wpływające na rozprzestrzenianie się pożaru. 13

4. Charakterystyka rozwoju pożaru w budynku. 13

5. Obowiązki Kierownika obiektu/Kierownika ds. Budowlanych w zakresie ochrony przeciwpożarowej. 16

6. Obowiązki pracowników i innych stałych użytkowników budynku w zakresie ochrony przeciwpożarowej. 17

7. Wskazania przeciwpożarowe. 17

IV. WYMAGANIA DOTYCZĄCE INSTALACJI UŻYTKOWYCH. 19

1. Instalacja elektryczna 20

2. Instalacja odgromowa (piorunochronna): 20

3. Przewody kominowe (wentylacji grawitacyjnej i spalinowe): 20

4. Instalacja wodociągowa, kanalizacyjna i ogrzewcza: 20

V. ZASADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM. 21

VI. ZASADY ROZMIESZCZANIA I EKSPLOATACJI GAŚNIC PRZENOŚNYCH. 24

VII. SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC. 27

Gaśnice 28

Hydranty wewnętrzne 28

Hydranty zewnętrzne 30

VIII. ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI. 31

1. Zapewnienie właściwych warunków ewakuacji (w zakresie techniczno- budowlanym) w budynku polega w szczególności na: 32

2. Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie. 33

3. Siły do przeprowadzenia ewakuacji. 33

4. Zasady postępowania podczas ewakuacji: 33

5. Sposób przeprowadzenia ewakuacji. 34

7. Znaki bezpieczeństwa. 34

8. Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji. 35

IX. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU. 36

1. Zasady alarmowania w przypadku powstania pożaru. 36

2. Zasady postępowania pracowników i innych użytkowników budynku w przypadku powstania pożaru, do czasu przybycia jednostek ratowniczo-gaśniczych oraz współdziałania z kierującym akcją ratowniczą: 37

X. ORGANIZACJA I ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW I INNYCH STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW BUDYNKU Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ NINIEJSZEJ INSTRUKCJI . 40

1. Cele szkolenia przeciwpożarowego i ratowniczego: 41

2. Organizacja szkolenia przeciwpożarowego dotyczy: 41

3. Zakres szkolenia przeciwpożarowego: 41

4. Sposoby zaznajamiania pracowników oraz stałych użytkowników budynku z treścią niniejszej instrukcji. 42

5. Szkolenie osób nie będących pracownikami lub stałymi użytkownikami budynku. 42

XI. WYKAZ DOKUMENTÓW DOTYCZĄCY OCHRONY PRZECIWPOZAROWEJ I MIEJSCE ICH PRZECHOWYWANIA. 42

PONIŻEJ W TABELI PODANO WYKAZ DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ , OSOBY I/LUB DZIAŁY OBOWIĄZANE DO ICH PRZECHOWYWANIA ORAZ OKRESY GROMADZENIA ICH W AKTACH. 43

XII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE. 44

1. Aktualizacja 44

2. Zakres stosowania 44

3. Obowiązek opracowania 44

I. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA.

Przedmiotem opracowania jest Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, zawierająca ogólne i szczegółowe wymagania przeciwpożarowe dla Częstochowskiego Centrum Świadczeń w Częstochowie.

Podstawa opracowania : § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. *w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów* (Dz. U. Nr 80, poz. 563).

Zakresem opracowania objęto:

1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego trybu dziennego pracy i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
2) wyposażenie w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi;
7) plany obiektów obejmujące także ich usytuowanie oraz terenów przyległych z uwzględnieniem graficznych danych, dotyczących w szczególności:
   a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji,
   b) odległości od obiektów sąsiednich,
   c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
   d) gęstości obciążenia w strefie pożarowej,
   e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
   f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zakwalifikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
   g) podziału obiektu na strefy pożarowe,
   h) warunków ewakuacji ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
   i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
   j) usytuowanie elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi, przeciwpożarowych wyłączników prądu oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
   k) hydrantów zewnętrznych oraz zbiorników wody do celów przeciwpożarowych,
   l) dróg pożarowych z zaznaczeniem wjazdów na teren.

Ilekroć w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego mowa jest o:

1. Dyrektor CCŚ – rozumie się przez to zarządcę, któremu właściciel, na podstawie przepisów o ochronie przeciwpożarowej i prawa budowlanego, powierzył w części ustawowe obowiązki zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego i warunków technicznych bezpieczeństwa budynków, z wyjątkiem obowiązków przypisanych Kierownikowi ds. Budowlanych.
2. Osobach uprawnionych do zarządzania i kierowania ewakuacją – rozumie się przez to wyznaczone i przeszkolone w tym kierunku osoby.
3. Kierującym Działaniem Ratowniczym – rozumie się strażaka uprawnionego do kierowania tymi działaniami.
4. Kierowniku ds. Budowlanych – rozumie się osobę wyznaczoną przez Dyrektora CCŚ, odpowiedzialna za terminowe przeprowadzanie przeglądów i prowadzenie książki obiektu budowlanego łącznie z obowiązkiem spowodowania usuwania uchybień/usterek wyszczególnionych w protokółach z przeglądu, a także koordynacje i zabezpieczenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

II. CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU.

1. Usytuowanie obiektu z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe, oraz możliwość dojazdu pożarowego i poboru wody do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Częstochowskie Centrum Świadczeń w Częstochowie jest budynkiem cztero kondygnacyjnym, zlokalizowanym przy ul. Sobieskiego 15 w Częstochowie

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru:

Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia dla obiektu zaliczonego do kategorii ZL III zagrożenia ludzi wynosi 20dm^3/s.

Woda do zewnętrznego gaszenia pożaru powinny zapewniać dwa hydranty DN 80 usytuowane na sieci wodociągowej o wydajności 10 dm^3/s, zlokalizowane w odległości nie większej niż 75 m od budynku.

Najbliższe hydranty znajdują się:

- hydranty – Ø80 znajdują się na drogach dojazdowych do budynku i oddalone są w granicach 75m od budynku.

Zgodnie z przepisami - droga pożarowa.

Drogę pożarową o utwardzonej nawierzchni, umożliwiającą dojazd pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektu budowlanego o każdej porze roku, należy doprowadzić do budynku zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

Droga pożarowa jest niewymagana dla strefy pożarowej PM o gęstości obciążenia ogniowego poniżej 500 MJ/m^2 i powierzchni poniżej 20 000 m^2.

Stan faktyczny:

Budynek CCŚ zlokalizowany jest w Częstochowie przy ul. Sobieskiego 15. Budynek wyposażony jest w instalację elektryczną, węzeł sanitarny i c.o. oraz pomieszczenia kotłowni. Obok obiektu znajduje się parking dla samochodów pracowników CCŚ oraz osób czasowo przebywających na terenie CCŚ. W bezpośrednim sąsiedztwie budynku zlokalizowane są 2 drogi dojazdowe biegnące w odległości min. 5m, nacisk na oś 100KN i tworzące wraz z utwardzonymi parkingami wewnętrznymi dojazdy pożarowe. Dojazdy do obiektu zapewniają możliwość przejazdu pojazdami jednostek służb interwencyjnych oraz spełniają warunki określone w przepisach.

2. Charakterystyka techniczno-budowlana budynku.

2.1 Powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji;

Budynek CCŚ jest obiektem czterokondygnacyjnym, podpiwniczonym z nieużytkowym poddaszem, o następujących parametrach użytkowych:

- długość - 42,50 m,
- szerokość - 13,50 m,
- wysokość budynku - 23,50 m,
- powierzchnia użytkowa - 2290,00 m^2,
- kubatura - 53815,0 m^3.

2.2 Odległość od obiektów sąsiadujących:

Jako kryterium odległości od innych budynków przyjęto:

- *funkcję budynku – ZL. III*
- *zagrożenie wybuchem – brak,*
- *procentowy udział przeszklenia ścian zewnętrznych – do 10%.*

Budynek CCŚ jest wydzielony z budynku szkoły. Odległość od pozostałych budynków sąsiadujących wynosi co najmniej 35 metrów.

Tabela [1]: Odległość między zewnętrznymi ścianami budynków niebędącymi ścianami oddzielenia przeciwpożarowego, a mającymi na powierzchni większej niż 65% klasę odporności ogniowej(E), wynikającą z klasy odporności pożarowej budynku, nie powinna być mniejsza niż odległość w metrach określona w poniższej tabeli:

Rodzaj budynku oraz dla budynku PM maksymalna gęstość obciążenia ogniowego strefy pożarowej PM Q w MJ/m^2	Rodzaj budynku oraz dla budynku PM maksymalna gęstość obciążenia ogniowego strefy pożarowej PM Q w MJ/m^2				
	ZL	IN	PM		
			Q ≤ 1.000	1.000 < Q ≤ 4.000	Q > 4.000
ZL	8	8	8	15	20
PM Q ≤ 1.000	8	8	8	15	20
PM 1.000 < Q ≤ 4.000	15	15	15	15	20
PM Q > 4.000	20	20	20	20	20

Budynek CCŚ zlokalizowany jest w następujących odległościach od innych, najbliżej sytuowanych budynków, obiektów budowlanych i terenów:

a) 35m od budynku mieszkalnego
b) 42m od budynku mieszkalnego
c) 45m od budynku mieszkalnego
d) 47m od budynku mieszkalnego

Odległości te są zgodne z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej.

2.3 Parametry pożarowe występujących substancji palnych;

Do podstawowych materiałów palnych występujących w Częstochowskim Centrum Świadczeń w Częstochowie należy zaliczyć:

- Stolarkę okienną i drzwiową,
- Drewniane wykończenia oraz meble
- Papier (dokumentacja, akta)
- Elementy z tworzyw sztucznych.

Tabela [2]: Podstawowe dane fizyko-chemiczne występujących materiałów palnych:

L.p.	Rodzaj materiału	Temperatura zapalenia/zapłonu [°C]	Temperatura samozapalenia [°C]	Ciepło spalania [MJ/kg]	Stan skupienia
1.	Elementy tworzyw sztucznych	415	490	42,3	stały
2.	Stolarka okienna, drzwiowa, meble	210	365	22,1	stały
3.	papier, kartony	200	350	16,0	stały

2.4 Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego;

Gęstość obciążenia ogniowego, to energia cieplna wyrażona w [MJ], która może powstać przy spaleniu materiałów palnych znajdujących się w obrębie strefy pożarowej, przypadająca na jednostkę powierzchni tej strefy, wyrażoną w [m^2]. Przy obliczaniu gęstości obciążenia ogniowego uwzględnia się materiały palne składowane, wytwarzane, przerabiane lub transportowane w danej strefie pożarowej. Gęstość obciążenia ogniowego jest obliczana przy założeniu, że wszystkie materiały znajdujące się w danej strefie pożarowej są równomiernie rozmieszczone na powierzchni rzutu poziomego tej strefy.

Gęstość obciążenia ogniowego określono w oparciu o zależność:

$$Q_d = \frac{\sum_{i=1}^{i=n} Q_i \cdot G_i}{F}$$

gdzie:
n - ilość rodzajów materiałów palnych występujących w strefie pożarowej
Q_d - gęstość obciążenia ogniowego [MJ/m^2]
Q_i - ciepło spalania poszczególnych materiałów palnych [MJ/kg]
G_i - masa materiału palnego w strefie pożarowej [kg]
F - powierzchnia rzutu poziomego strefy pożarowej [m^2]

Gęstości obciążenia ogniowego dla budynków zawierających strefy pożarowe zakwalifikowane do kategorii zagrożenia ludzi nie wyznacza się.

2.5 Kategoria zagrożenia ludzi, przewidywana liczba osób na każdej kondygnacji i w pomieszczeniach, w których przebywać mogą jednocześnie większe grupy ludzi;

Częstochowskie Centrum Świadczeń w Częstochowie kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi. ZL III
W budynku CCŚ może przebywać maksymalnie około 50 petentów oraz
może przebywać około 120 osób stałego personelu.

2.6 Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych;

W budynku nie występują pomieszczenia zagrożone wybuchem i nie są wyznaczone strefy zagrożenia wybuchem.

2.7 Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia przez elementy budowlane;

Klasa odporności ogniowej elementu budowlanego jest cechą mierzoną za pomocą czasu, w okresie którego, w warunkach pożaru, element nie powinien utracić żadnego z trzech podstawowych parametrów:

- R - nośności ogniowej i/lub [min],
- E - szczelności ogniowej i/lub [min],
- I - izolacyjności ogniowej [min].

Tabela [4]: Wymagania w zakresie klasy odporności ogniowej dla poszczególnych części budynku (stref pożarowych) przedstawiają się następująco:

Klasa odporności pożarowej budynku	**Klasa odporności ogniowej elementów budynku[1]**					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop[2]	ściany zewnętrzne[9)3]	ściany wewnętrzne[9]	przekrycie dachu[4]
1	2	3	4	5	6	7
"E"	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)

Budynek CCŚ - wymagana klasa odporności pożarowej E:

a) **główna konstrukcja nośna** – ściany żelbetowe
b) **stropy** – żelbetowe
c) **pokrycie dachu** – pokrycie dachu blachą stalową

Z przeprowadzonej analizy klas odporności ogniowej wynika, że wymagania przepisów techniczno-budowlanych w tym zakresie spełniają wszystkie elementy budowlane budynków.

2.8 Podział obiektu na strefy pożarowe;

Przez strefę pożarową należy rozumieć przestrzeń w budynku, wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni.
Ilość oraz wielkość stref pożarowych ustalono w oparciu o:

- *funkcję obiektu – ZLIII,*
- *zagrożenie wybuchem pomieszczeń – brak,*
- *ilość kondygnacji – cztery kondygnacje ,*

[1] elementy budynku, o których mowa w tabeli powinny być co najmniej nierozprzestrzeniające ognia,
[2] jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, to powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej
[3] klasa odporności ogniowej dotyczy pasa międzykondygnacyjnego o szerokości co najmniej 1,2 m (nad pierwszą kondygnacją) oraz co najmniej 0,8 m nad drugą kondygnacją, wraz z połączeniem ze stropem
[4] wymagania nie dotyczą naświetli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych, jeżeli otwory nie zajmując więcej niż 20% powierzchni dachu

Tabela [5]: Wymagania w zakresie klasy odporności ogniowej elementów oddzieleń przeciwpożarowych przedstawiają się następująco:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej				
	elementów oddzielenia przeciwpożarowego		drzwi przeciwpożarowych lub innych zamknięć przeciwpożarowych	drzwi z przedsionka przeciwpożarowego	
	ścian i stropów, z wyjątkiem stropów w ZL	stropów w ZL		na korytarz i do pomieszczenia	na klatkę schodową*)
"B" i "C"	R E I 120	R E I 60	E I 60	E I 30	E 30
"D" i "E"	**R E I 60**	**R E I 30**	**E I 30**	**E I 15**	**E 15**

W związku z ww. wymaganiami oraz dokonaną analizą klas odporności ogniowej poszczególnych elementów konstrukcyjno-budowlanych, należy stwierdzić, że istniejące ściany, stropy i zamknięcia otworów drzwiowych spełniają wymagania w zakresie klasy odporności ogniowej, stawiane elementom oddzieleń przeciwpożarowych.

Jednocześnie, aby podział na strefy pożarowe spełniał ciągle w trakcie użytkowania obiektów wymagania techniczno-budowlane, należy:

- wszystkie otwory w ścianach i stropach oddzieleń przeciwpożarowych (nie będące otworami komunikacyjnymi lub technologicznymi) zabezpieczyć do klasy odporności ogniowej wymaganej dla oddzielenia (np. poprzez zamurowanie odpowiednimi materiałami budowlanymi, lub wypełnienie ich wyrobami ognioochronnymi posiadającymi stosowny certyfikat dopuszczenia do stosowania w ochronie przeciwpożarowej),
- drzwi, bramy i inne zamknięcia przeciwpożarowe powinny być zaopatrzone w urządzenia, zapewniające samoczynne zamykanie otworu w razie pożaru oraz powinny posiadać możliwość ich ręcznego otwarcia,
- przepusty instalacyjne (instalacji elektrycznych, wentylacyjnych i innych) w elementach oddzielenia przeciwpożarowego powinny mieć klasę odporności ogniowej wymaganą dla tych elementów, tj. co najmniej EI 60.

III. CHARAKTERYSTYCZNE, POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU, DROGI JEGO ROZPRZESTRZENIANIA ORAZ ZASADY ZAPOBIEGANIA POWSTANIA POŻARU.

1. Charakterystyka zagrożeń.

Zagrożeniem pożarowym nazywamy wszystkie czynniki i okoliczności, które stwarzają sprzyjające warunki do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru, a także tworzenia się trujących dymów i gazów pożarowych, zagrażających życiu i zdrowiu ludzi.

Charakterystyczne czynniki mogące mieć wpływ na wzrost zagrożenia pożarowego w budynku, to przede wszystkim:

- gromadzenie nadmiernej ilości materiałów palnych, składowanie ich w sposób nieuporządkowany oraz bez zachowania wymaganych odległości od źródeł ciepła,
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących do ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganej wartości,
- użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi w instrukcjach obsługi producenta, w tym:
  - dogrzewanie pomieszczeń przenośnymi urządzeniami ogrzewczymi (elektrycznymi lub gazowymi) oraz użytkowanie nieosłoniętych punktów świetlnych ,
  - przeciążanie instalacji elektrycznej poprzez włączanie zbyt dużej ilości odbiorników elektrycznych oraz eksploatacja instalacji wykonanych w sposób prowizoryczny (najczęściej niezgodnie z warunkami technicznymi określonymi w Polskich Normach) lub użytkowanie uszkodzonych instalacji,
- przechowywanie i użytkowanie materiałów niebezpiecznych pożarowo (w tym przede wszystkim cieczy łatwo zapalnych i gazów technicznych) bez zachowania wymaganych środków bezpieczeństwa, w szczególności:
  - w ilościach przekraczających dopuszczalne wielkości,
  - w obrębie dróg ewakuacyjnych i pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi,
  - w pojemnikach wykonanych z tworzyw sztucznych nie odprowadzających ładunków elektrostatycznych,
- palenie tytoniu i używanie ognia otwartego w miejscach i pomieszczeniach nie wyznaczonych do tego celu,
- stosowanie wyrobów wydzielających silnie toksyczne produkty spalania (jak tlenek węgla, dwutlenek węgla, cyjanowodór, chlorowodór, itp.), wykonanych z tworzyw sztucznych takich jak polipropylen, polistyren, poliuretan, itp.

2. Potencjalnie (najczęstsze) przyczyny powstania pożaru:

Nieostrożność osób stale oraz czasowo przebywających w budynku polegająca na:

- paleniu tytoniu (gaszeniu lub porzucanie niedopałków) oraz używaniu otwartego ognia w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz innych materiałów palnych i oznakowanych znakami zgodnymi z PN-92/N-01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa,
- pozostawianiu bez dozoru, będących pod napięciem, przenośnych odbiorników energii elektrycznej (np. elektryczne spiralne urządzenia ogrzewcze),
- ustawianiu gazowych urządzeń ogrzewczych (promienników) w pobliżu materiałów palnych,
- stosowaniu koszy na śmieci wykonanych z materiałów łatwo zapalnych (stosowanie takich koszy nie jest jednoznacznie zabronione przepisami przeciwpożarowymi, jednak w miarę możliwości należy dążyć do ich eliminacji na rzecz pojemników wykonanych z materiałów niepalnych lub niezapalnych),
- przechowywaniu w obrębie budynku (strefy pożarowej) niedozwolonych ilości cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 55 ^{0}C, w naczyniach nie przystosowanych do tego celu (bez szczelnych zamknięć), tj. cieczy o temperaturze zapłonu do 21 ^{0}C w ilościach większych jak 10 dm^3, lub o temperaturze zapłonu poniżej 55 ^{0}C w ilościach większych jak 50 dm^3,
- przechowywaniu materiałów niebezpiecznych pożarowo w sposób umożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego ich oddziaływania,
- nieprawidłowym prowadzeniu oraz braku właściwego zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym (w szczególności spawalniczych),
- rozpalaniu ognisk w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych oraz w odległości mniejszej jak 50 m od obiektu.

Wady i nieprawidłowa eksploatacja urządzeń elektrycznych:

- budowa i korzystanie z prowizorycznych (tymczasowych) lub uszkodzonych instalacji elektrycznych,
- przeciążanie instalacji elektrycznych, przez włączanie zbyt dużej ilości odbiorników prądu,
- używanie niesprawnych odbiorników energii elektrycznej,
- naprawianie urządzeń i zabezpieczeń elektrycznych przez osoby nieuprawnione,
- nie dokonywanie okresowych badań stanu technicznej sprawności instalacji i urządzeń elektrycznych,
- użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych w pobliżu materiałów palnych lub na palnym podłożu, za wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- przechowywanie bądź umieszczanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji elektrycznych, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100 ^{0}C, oraz przewodów uziemiających, czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V,
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów łatwo zapalnych, umieszczonych w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki,
- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych bezpośrednio na palnym podłożu (o ile jego konstrukcja nie zabezpiecza przed zapaleniem).

Nieprawidłowa bądź uszkodzona instalacja odgromowa:

- eksploatacja uszkodzonej instalacji (zerwane lub skorodowane uziomy),
- przechowywanie bądź umieszczanie materiałów palnych w odległości mniejszej jak 0,5 m od przewodów odprowadzających instalacji odgromowej.

Celowe podpalenia (np. w celu zatarcia śladów kradzieży, włamania, itp.) oraz akty terroru przejawiające się podłożeniem ładunków wybuchowych, których skutkiem wybuchu jest powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru.

3. Czynniki wpływające na rozprzestrzenianie się pożaru.

Statystyki pożarowe wskazują, że najczęstszą przyczyną śmierci podczas pożaru nie są płomienie powodujące poparzenia, ale zatrucie gazami pożarowymi. Wykorzystywane do wystroju wnętrz materiały palne, ale przede wszystkim elementy wyposażenia budynku zawierają rozmaite związki chemiczne, które w procesie spalania lub podczas termicznego rozkładu, tworzą mniej lub bardziej toksyczne produkty w postaci gazowej.

Pożar rozprzestrzenia się tym szybciej, im bardziej palne są materiały i przedmioty oraz im większa jest ich ilość.

Na możliwość i szybkość rozprzestrzeniania się pożaru w budynku wpływają następujące czynniki:

- niezachowanie wymaganej klasy odporności ogniowej poszczególnych elementów konstrukcyjno-budowlanych budynku,
- osłabianie wymaganej klasy odporności ogniowej elementów budowlanych, stanowiących elementy oddzieleń przeciwpożarowych poprzez wykonywanie w nich otworów i niezabezpieczenia do wymaganej klasy,
- stopień palności wyposażenia pomieszczeń,
- ilość zgromadzonych w pomieszczeniach materiałów palnych oraz sposób ich składowania,
- sprawność środków alarmowania i łączności oraz gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
- nieumiejętne postępowanie stałych użytkowników budynku w przypadku powstania pożaru, objawiające się m.in. nieznajomością zasad obsługi i użycia gaśnic, hydrantów oraz stosowania urządzeń przeciwpożarowych, w które wyposażono budynek ,
- nieumiejętne lub brak kierowanie akcją ratowniczą do czasu przybycia jednostek straży pożarnej,
- brak zapewnienia dostępu do budynku (lub jego części objętej pożarem) dla jednostek straży pożarnych (np. zastawianie otworów wejściowych do budynku),
- brak czytelnego i jednoznacznego oznakowania miejsc usytuowania gaśnic, miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych oraz głównych wyłączników instalacyjnych (ppoż. wyłącznika prądu).

4. Charakterystyka rozwoju pożaru w budynku.

Temperatura w pomieszczeniu objętym pożarem wzrasta w wyniku konwekcyjnego mieszania się spalin z powietrzem. W wyniku konwekcji następuje rozprzestrzenianie się produktów spalania i zadymienia. Dym jest aerozolem składającym się z mieszaniny powietrza i gazowych produktów spalania i rozproszonych w fazie gazowej cząstek stałych i ciekłych. Dym zmniejsza możliwości motoryczne na skutek ograniczenia widzialności i działania drażniącego, toksycznego oraz niedoboru tlenu, oddziaływuje także przez wzrost temperatury w wyniku konwekcji i promieniowania. Temperatura około 120°C powoduje oparzenia I stopnia po około 8 minutach, a w temperaturze 200°C następują oparzenia dróg oddechowych. Przez dłuższy czas człowiek znosi promieniowanie cieplne o natężeniu 2 kW/m^2, ale promieniowanie o natężeniu 3,5 kW/m^2 już tylko przez około 60 s.

Podczas pożaru wszystkie te czynniki mogą oddziaływać na użytkowników budynków łącznie, jednak dotychczas przeprowadzone badania nie pozwalają na określenie ani ich interakcji ani synergizmu związków chemicznych.

Do oceny zagrożenia toksycznego przyjmuje się wskaźniki toksymetryczne obliczone w taki

sposób, że efekt toksyczny jest sumą efektów poszczególnych składników dymu. Podstawowe związki toksyczne zawarte w dymie to tlenek węgla (CO), dwutlenek węgla (CO_2), cyjanowodór (HCN), dwutlenek azotu (NO_2) i chlorowodór (HCl). Śmiertelne stężenia tych związków przy 30 minutowej ekspozycji są następujące:

CO	–	3,75 g/m^3,	NO_2	–	0,205 g/m^3,
HCN	–	16 g/m^3,	HCl	–	1,0 mg/m^3.
CO_2	–	196,4 mg/m^3,			

Utrata możliwości działania następuje po 5 minutach przy stężeniach:
CO – 6000 ÷ 8000 ppm, HCN – 120 ÷ 200 ppm, CO_2 – 7 ÷ 8% i zawartości tlenu obniżonej do 10 ÷ 13%.

Przy bezpłomieniowym rozkładzie termicznym spowodowanym brakiem tlenu spalanie jest niecałkowite i stosunek CO_2/CO jest bliski jedności. W tych warunkach, przy słabej wentylacji, dochodzi do tzw. zaczadzenia. Tlenek węgla łączy się z hemoglobiną, tworząc karboksyhemoglobinę, powodując niedobór tlenu w organizmie. Podobny jest mechanizm działania cyjanowodoru. Różnica polega na tym, że śmiertelne skutki działania HCN występują przy znacznie mniejszych dawkach niż CO_2.

Oddziaływanie dwutlenku węgla polega na efekcie hiperwentylacji, tzn. zwiększenia szybkości oddychania, co powoduje szybką kumulację np. dwutlenku węgla w organizmie. Przy niskich stężeniach tlenu obecność CO_2 może wywierać skutek pozytywny, zwiększając dopływ tlenu.

W rozwiniętej fazie pożaru, po rozgorzeniu, w pomieszczeniu występuje zwykle niedobór tlenu oraz nadciśnienie. Produkty rozkładu, w których występuje CO i HCN, rozprzestrzeniają się w budynku powodując zagrożenie na dużych obszarach.

Zadymienie pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych.
Stwarza ono wielokroć większe niebezpieczeństwo dla ludzi niż pożar. Dym bowiem, a w nim gazy pożarowe, jako produkt spalania, rozprzestrzeniają się szybciej i przenikają do odległych od miejsca pożaru części budynku i do wszystkich zakątków pomieszczeń poprzez otwory instalacyjne w ścianach i stropach, szczeliny w drzwiach, a także inne otwory pomiędzy pomieszczeniami i kondygnacjami.

Dym jest często zwiastunem pożaru, którego źródło (miejsce powstania) bywa ukryte i niedostępne. Oddziaływanie drażniące na drogi oddechowe człowieka wywołuje kaszel i krztuszenie, łzawienie oczu, utrudniając czynności poruszania się, użycie sprzętu gaśniczego oraz ewakuację osób zagrożonych**.** Przebywanie w przestrzeni zadymionej stwarza psychozę lęku, a nawet paniki w obawie zatrucia, doznania obrażeń lub zasłabnięcia i śmierci.

Dym jest produktem niekompletnego spalania materiałów i zawierają się w nim cząsteczki (zawiesiny) spalających się materiałów. Ilość wytwarzanego dymu zależna jest od składu chemicznego i właściwości fizycznych materiałów lub przedmiotów.
Pewne materiały, jak: guma, niektóre sztuczne tworzywa, wykładziny, pianki poliuretanowe, wytwarzają podczas spalania znaczniejsze ilości toksycznych dymów. Inne materiały palne jak: tekstylia, drewno, papier, płoną szybciej, nie wydzielając większych ilości dymu do czasu, aż otaczające ich powietrze zawiera dostateczne ilości tlenu, niezbędnego w procesie spalania. Z chwilą jednak zmniejszenia się ilości tlenu, ich spalanie staje się powolniejsze, natomiast zwiększa się ilość dymu.
Gęstość zadymienia zwiększa się w górnych warstwach pomieszczenia i na górnej kondygnacji budynku, gdzie dym przenika wraz z unoszącym się powietrzem nagrzanym przez wynikły pożar.

Gęstość dymu może być tak duża, że niewidoczne stają się światła lamp zawieszonych pod stropami lub nad drzwiami wyjściowymi oraz światła ewakuacyjne i znaki bezpieczeństwa określające kierunek ewakuacji.

Barwa (kolor) dymu – może być różna, co zależne jest od składu materiału ulegającego spalaniu i co zarazem może być orientacyjnym wskaźnikiem zachowania ostrożności ze względu na toksyczność

(trujące właściwości) gazów pożarowych zawartych w dymie.
I tak np. kolor czarny wskazuje na spalanie się węgla, tłuszczów i twardszych gatunków drewna, kolor białawo-żółty charakteryzuje spalanie się papieru, wyrobów celulozowych, tworzyw sztucznych, kolor biały, żółty, niebieski lub niebieskawy znamionuje substancje trujące w dymie.

Gazy pożarowe.
Są to produkty spalania przenoszące się wraz z dymem i nagrzanym powietrzem do innych pomieszczeń, a także przenoszące się drogami ewakuacyjnymi na cały budynek (strefę pożarową). Stanowią one największe niebezpieczeństwo dla wszystkich ludzi znajdujących się w budynku. Szczególnie szkodliwe i zagrażające życiu ludzi są gazy toksyczne. Do takich gazów należy zaliczyć: tlenek węgla, cyjanowodór, czterochlorek węgla, fosgen.
Tlenek węgla (CO) – zwany potocznie czadem, jest bardzo silnie trujący, łączy się bowiem z hemoglobiną krwi człowieka. **Powinowactwo** wiązania się tlenku węgla z hemoglobiną krwi jest około 250 razy większe niż tlenu, który jest tak nieodzowny w procesie oddychania ludzi. Powstająca tlenkowęglowa hemoglobina jest połączeniem znacznie trwalszym i wolniej ulegającym hydrolizie (rozkładowi na hemoglobinę i tlenek węgla) w porównaniu z oksyhemoglobiną, tj. naturalnego łączenia się hemoglobiny z tlenkiem w organizmie człowieka. Wystarczy kilka głębszych wdechów, np. podczas wysiłku fizycznego w atmosferze o zwiększonej procentowo ilości tlenku węgla, aby wystąpiły objawy zatrucia.
W pomieszczeniach zamkniętych przy stężeniu tlenku węgla przekraczającym 0,5% obj. powietrza następuje tzw. zatrucie błyskawiczne. Przy mniejszych stężeniach tlenku węgla następuje zatrucie ostre, powodujące niedotlenienie mózgu człowieka. Początkowo występują bóle głowy, szum w uszach, nudności, wymioty, drżenie i osłabienie kończyn. Równocześnie występuje zanik odruchów obronnych i osoba silniej zatruta tlenkiem węgla nie jest zdolna dojść do drzwi lub okna i otworzyć je. Występują zaburzenia w oddychaniu, skóra twarzy staje się jasno różowa lub sinawa, dochodzi do utraty przytomności.
Pierwsza pomoc w ostrych zatruciach tlenkiem węgla polega na zapewnieniu poszkodowanemu powietrza w dobrze wywietrzonym pomieszczeniu lub lepiej na wyniesieniu zatrutego na przestrzeń otwartą i natychmiastowym zastosowaniu sztucznego oddychania metodą usta-usta lub usta-nos, względnie przy użyciu aparatu oddechowego i zapewnieniu szybkiej pomocy lekarskiej.
Poszkodowanemu grożą bowiem różne zaburzenia, jak: uszkodzenie mięśnia sercowego, częściowa utrata słuchu i wzroku, zapalenie płuc.
Zdarzają się przypadki, że z chwilą wydostania człowieka z przestrzeni zadymionej zawierającej tlenek węgla na zewnątrz budynku, w atmosferze wolnej od dymu i tlenku węgla następuje nagła utrata przytomności w następstwie reakcji organizmu człowieka na zwiększony dopływ tlenu. Nie jest to niebezpieczne dla człowieka, ale nie zwalnia od stosowania metod przywracających przytomność a nawet wykonanie sztucznego oddychania.
Dla życia człowieka groźne są także inne gazy występujące w procesie spalania jak: cyjanowodór – występuje przy spalaniu substancji celulozowych, przy czym śmiertelne stężenie w powietrzu jest niebezpieczne już przy zawartości 0,027% oraz czterochlorek węgla CCl_4, którego stężenie w powietrzu 2 g/m^3 jest niebezpieczne.

Jeżeli przyjmiemy schemat rozprzestrzeniania się dymu w małym pomieszczeniu – o wymiarach 6×4 m i wysokości 2,5 m (wg rys. 1) oraz kryteria stanu granicznego:
wysokość wolna od dymu – $h \geq 1{,}5$ m,
strumień ciepła z warstwy podsufitowej – $Q \leq 2{,}5$ kW/m^2,
zasięg widzialności przy znanej konfiguracji pomieszczenia – $z \geq 3$ m
a ponadto stężenia toksyczne związków podanych wcześniej – osiągnięcie stanu granicznego, czyli czas w ciągu którego powinna nastąpić ewakuacja z pomieszczenia, **nie powinien przekraczać 2 minut.**

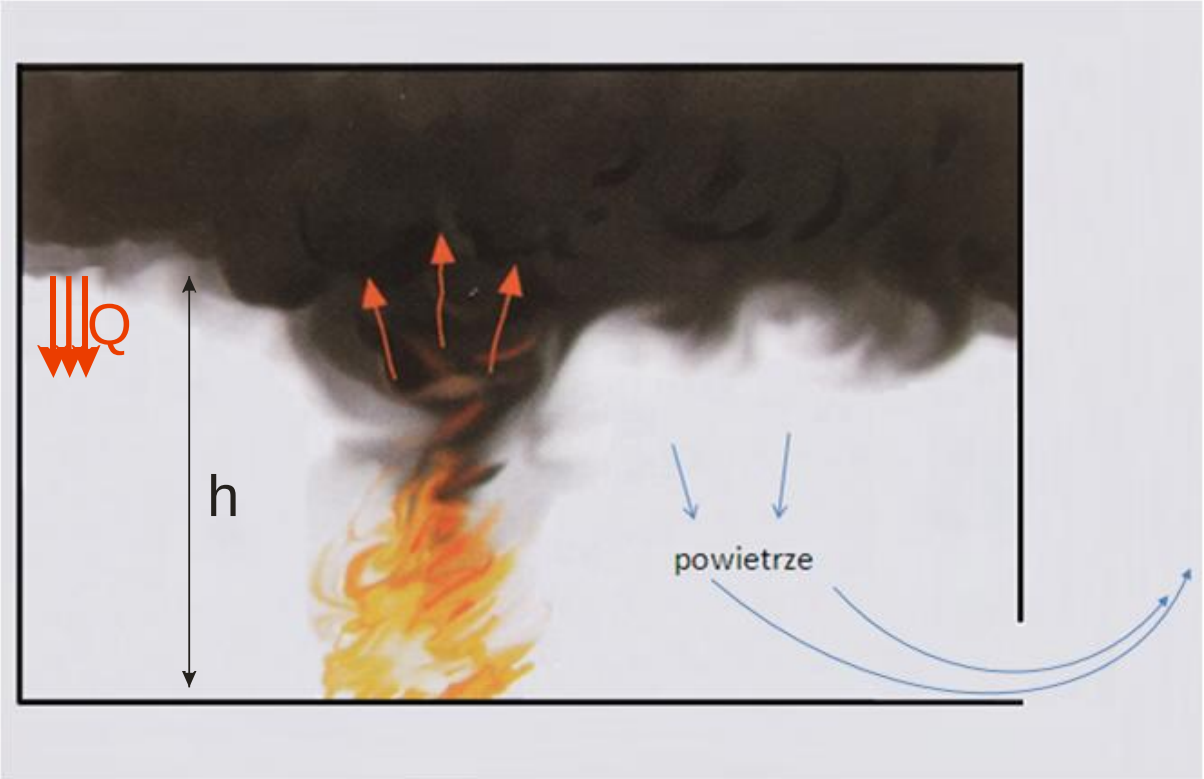

Rys. 1. Schemat rozprzestrzeniania się dymu w początkowej fazie pożaru

Przy spalaniu 1 kg materiału w takim pomieszczeniu zasięg widzialności wynoszący 3 m zostaje osiągnięty:

- sosna 71 s ;
- jesion 47 s ;
- mahoń 212 s,
- pianka poliuretanowa 47 s.

5. Obowiązki Kierownika obiektu/Kierownika ds. Budowlanych w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w art. 3 i 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 81, poz. 351 z późniejszymi zmianami), właściciel budynku obowiązany jest zabezpieczyć użytkowany budynek przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

Zapewniając ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych – odpowiedzialny Kierownik obiektu,
2) wyposażyć budynek w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice – odpowiedzialny Kierownik ds. Budowlanych,,
3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie – odpowiedzialny Kierownik ds. Budowlanych,
4) zapewnić osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji – odpowiedzialny Kierownik obiektu,
5) utrzymywać budynek w sposób nie utrudniający prowadzenia akcji ratowniczej – odpowiedzialny Kierownik obiektu.,
6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi – odpowiedzialny Kierownik obiektu

7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia – odpowiedzialny Kierownik obiektu.

Podstawowym obowiązkiem Kierownika obiektu w zakresie ochrony przeciwpożarowej jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom przebywającym w budynku, a w szczególności zapewnienie warunków bezpiecznej ewakuacji na wypadek pożaru lub innego zagrożenia.

Zapewniając ochronę przeciwpożarową budynku, powinien on podejmować odpowiednie działania organizacyjne i techniczne dla:

- zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienia bezpiecznych dróg ewakuacyjnych zagrożonym ludziom,
- zastosowania wymaganych urządzeń przeciwpożarowych,
- zapoznania pracowników z zasadami postępowania przy alarmowaniu, akcji gaśniczej i ewakuacyjnej,
- zapewnienia dogodnych warunków dla działań ekip ratowniczo-gaśniczych,
- stosowania, kontrolowania i egzekwowania przepisów ochrony przeciwpożarowej.

Zabrania się Kierownikowi obiektu oraz Pracownikom CCŚ zastawiania dostępu do gaśnic, hydrantów, przeciwpożarowego wyłącznika prądu oraz oznakowania dróg ewakuacyjnych i wyjść ewakuacyjnych.

6. Obowiązki pracowników i innych stałych użytkowników budynku w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Każdy pracownik oraz inna osoba będąca stałym użytkownikiem budynku, bez względu na zajmowane stanowisko, zobowiązani są:

1) przejść szkolenie wstępne oraz uczestniczyć w okresowych szkoleniach przeciwpożarowych,
2) przestrzegać przepisy przeciwpożarowe i dbać o stan bezpieczeństwa pożarowego na stanowisku pracy, w budynku oraz w jego bezpośrednim otoczeniu,
3) zawiadamiać przełożonych o uszkodzeniach i niedociągnięciach mogących być przyczyną pożaru i jego rozprzestrzeniania, bądź wpływających na zagrożenie życia lub zdrowia ludzi,
4) po zakończeniu pracy (użytkowania obiektu) sprawdzić czy wyłączone są urządzenia elektryczne, które nie muszą pracować w trybie pracy ciągłej,
5) znać przyjęte sposoby alarmowania o pożarze, rozmieszczenie i sposób użycia gaśnic, hydrantów oraz głównych wyłączników instalacyjnych, jak również zasady ewakuacji ludzi i mienia,
6) brać udział w prowadzonych w obiekcie akcjach ratowniczo-gaśniczych oraz ćwiczeniach, podporządkowując się kierującemu akcją.

7. Wskazania przeciwpożarowe.

Zapobieganie pożarom polega przede wszystkim na wyeliminowaniu czynników stwarzających zagrożenie pożarowe i zagrożenie życia ludzkiego oraz ścisłym przestrzeganiu podstawowych zasad bezpieczeństwa pożarowego.

Zasady bezpieczeństwa pożarowego, które należy bezwzględnie przestrzegać, dotyczą w szczególności zakazu (wyciąg z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów):

1) używania otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować

zapłon występujących materiałów:
a) w strefie zagrożenia wybuchem,
b) w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
c) w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa;

2) użytkowania instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
3) rozgrzewania za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 10 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
4) rozpalania ognisk lub wysypywanie gorącego popiołu i żużla, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów oraz w mniejszej odległości od tych obiektów niż 10 m;
5) składowania poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki, materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;
6) użytkowania elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
7) przechowywania materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wnętrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
   a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100°C),
   b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;
8) stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
9) instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
10) składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości;
11) składowania materiałów palnych na nieużytkowych poddaszach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach;
12) zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
13) lokalizowania elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
14) wykorzystywanie drogi ewakuacyjnej z sali widowiskowej lub innej o podobnym przeznaczeniu, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności (użytkowników), jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali;
15) uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do:
   a) gaśnic, hydrantów i urządzeń przeciwpożarowych,
   b) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
   c) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
   d) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej.

IV. WYMAGANIA DOTYCZĄCE INSTALACJI UŻYTKOWYCH.

Instalacje i urządzenia należy użytkować w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.

Użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta -

– **jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia – jest ZABRONIONE !**

1. Instalacja elektryczna[5]

- pomiary rezystancji izolacji przewodów roboczych - nie rzadziej jak raz na pięć lat,
- pomiary skuteczności zabezpieczenia przed porażeniami elektrycznymi - nie rzadziej jak co pięć lat,
- pomiary uziemień instalacji i urządzeń – nie rzadziej jak co pięć lat.

Miejsce usytuowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu należy oznakować znakiem zgodnym z PN-N-01256-04:1997 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe. Ponadto, wymaga się aby tablice rozdzielcze były w sposób widoczny i jednoznaczny opisane.

2. Instalacja odgromowa (piorunochronna)[6]*:*

- oględziny części nadziemnej,
- sprawdzanie ciągłości połączeń,
- pomiar rezystancji uziemienia,
- sprawdzenie stanu uziomów po ich odkopaniu;

czynności te należy wykonywać nie rzadziej jak co 5 lat, przed rozpoczęciem tzw. okresu burzowego.

3. Przewody kominowe (wentylacji grawitacyjnej i spalinowe)[7]*:*

Przewody kominowe należy poddawać następującym przeglądom okresowym:

- kontrola stanu technicznej sprawności - co najmniej raz w roku,
- usuwanie zanieczyszczeń z przewodów spalinowych – co najmniej dwa razy w roku,
- usuwanie zanieczyszczeń z przewodów wentylacji grawitacyjnej – co najmniej raz w roku.

4. Instalacja wodociągowa, kanalizacyjna i ogrzewcza:

- izolacje cieplne i akustyczne instalacji powinny być wykonane w sposób zapewniający nie rozprzestrzenianie ognia.

Kontrolę stanu technicznego instalacji elektrycznych, odgromowych (piorunochronnych) oraz grzewczych, o której mowa powyżej, powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru lub usług w zakresie naprawy lub konserwacji odpowiednich urządzeń energetycznych lub gazowych, określone w przepisach szczególnych (uprawnienia dozorowe „D", w zakresie pomiarowym).

Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych, o której mowa powyżej, powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiarskim (w odniesieniu do grawitacyjnych przewodów wentylacyjnych oraz przewodów spalinowych).

Osoby te powinny dokumentować przeprowadzone prace ewentualnie pozostawiać Kierownikowi ds. Budowlanych protokoły z przeprowadzonych czynności.

Wpisy do „Książki obiektu budowlanego" dokonuje *Kierownik ds. Budowlanych.*

Odpowiedzialność za realizację obowiązków dotyczących cyklicznego prowadzenia badań i przeglądów okresowych instalacji użytkowych, spoczywa na Kierowniku ds. Budowlanych.

---

5 zgodnie z wymaganiami art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz.U. 2000 Nr 106, poz. 1126 ze zm.)

6 zgodnie z wymaganiami art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz.U. 2000 Nr 106, poz. 1126 ze zm.)

7 zgodnie z wymaganiami art. 62 ust. 1 pkt 1 c) ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz. U. 2000 Nr 106, poz. 1126 ze zm.) oraz § 30 rozporządzenia MSWiA z dnia 16.06.2003r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 121, poz. 1139)

V. ZASADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym, to prace prowadzone wewnątrz obiektu bądź na terenie przyległych z użyciem otwartego płomienia lub wykonywaniem czynności mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu. (np. spawanie, cięcie – prace ślusarskie, lutowanie, nagrzewanie, smołowanie, itp.)

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym Kierownik ds. Budowlanych jest odpowiedzialny za przygotowanie, nadzorowanie i kontrolowanie bezpieczeństwa podczas ich prowadzenia.

Zadaniem Kierownika ds. Budowlanych jest:

- ocenić zagrożenie pożarowe w obszarze, w którym będą prowadzone prace,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg prac oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu prac.

Po wykonaniu tych czynności sporządza się **"Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Zezwolenie na prowadzenie prac niebezpiecznych"** według wzoru stanowiącego ***załącznik nr 1*** do niniejszej instrukcji.

Kierownik ds. Budowlanych wydaje zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo w uzgodnieniu terminu ich wykonywania z Kierownikiem obiektu.

UWAGA !!!
Wykonywanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym
bez pisemnego zezwolenia jest ZABRONIONE !

Ponadto przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym Kierownik ds. Budowlanych zobowiązany jest zapoznać pracowników wykonujących prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie ich wykonywania oraz z rodzajem zabezpieczeń mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy przestrzegać następujących zasad:
przy spawaniu, cięciu i pracach ślusarskich:

- wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac spawalniczych oraz pomieszczeniach lub rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i instalacji technologicznych należy zabezpieczyć przed zapaleniem lub usunąć w promieniu 10 m,
- w miejscu wykonywania prac spawalniczych powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- należy uszczelnić i zabezpieczyć wszelkie otwory w ścianach i stropach oraz instalacje za pomocą materiałów nie palnych,
- sprzęt do wykonywania prac spawalniczych powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru,
- obwód prądu spawania nie powinien być uziemiony, z wyjątkiem przypadków, gdy przedmioty są połączone z ziemią,
- przewody spawalnicze łączące przedmiot spawany ze źródłem energii powinny być połączone z tym przedmiotem lub oprzyrządowaniem, jak najbliżej miejsca spawania,
- niedopuszczalne jest dokonywanie zmian w określonych przez producenta ustawieniach układów regulacji i ciśnienia zaworów bezpieczeństwa.

Oprócz spełnienia ww. zasad podczas prowadzenia prac niebezpiecznych wewnątrz zakładu powinna być zapewniony stały nadzór osoby z rozwiniętym wężem hydrantowym wypełniony wodą, gotowy do natychmiastowego użycia.

Do wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo uprawnione są osoby posiadające jeden z niżej wymienionych dokumentów:

- zaświadczenie o ukończeniu szkolenia,
- świadectwo egzaminu spawacza,
- książkę spawacza.

Przechowywanie butli z palnymi lub utleniającymi ,gazami technicznymi (acetylen, tlen) po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym na terenie budynku, a w szczególności w obrębie dróg ewakuacyjnych lub pomieszczeń ogólnie dostępnych, przeznaczonych na pobyt ludzi - jest ZABRONIONE !

Po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane oraz pomieszczenia lub rejony przyległe, sprawdzając dokładnie, czy nie pozostawiono tlących się lub żarzących się cząstek, czy nie występują jakiekolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt używany do wykonywania prac został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należycie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.

Ponowna kontrola rejonu prowadzenia prac powinna się odbyć po 4, a następnie po 8 godzinach od zakończenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Wyniki kontroli należy każdorazowo odnotowywać w **„Książce kontroli prac niebezpiecznych pod względem pożarowym”**, prowadzonej przez Kierownika ds. Budowlanych. Wzór książki kontroli stanowi ***załącznik nr 2*** do niniejszej instrukcji.

PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

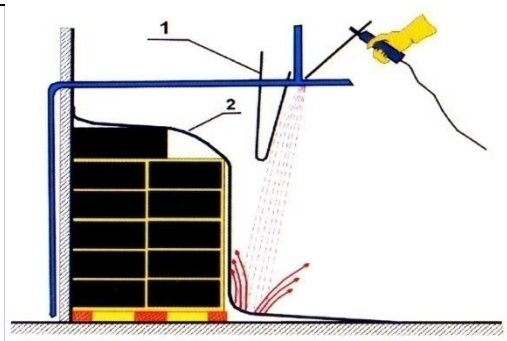	Materiały palne, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1 – ekran z materiału niepalnego (np. z blachy) 2 – koc gaśniczy
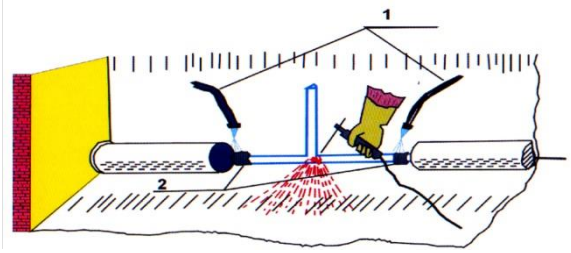	Z izolowanych rurociągów na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwo zapalna) chłodzić skutecznie, np. sposobem pokazanym na rysunku: 1 – przewód doprowadzający wodę 2 – zwoje sznura

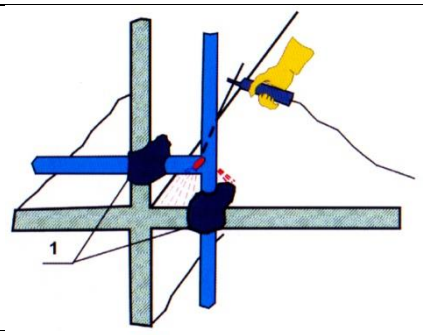	Wszelkie szczeliny i otwory prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału: 1- materiał niepalny
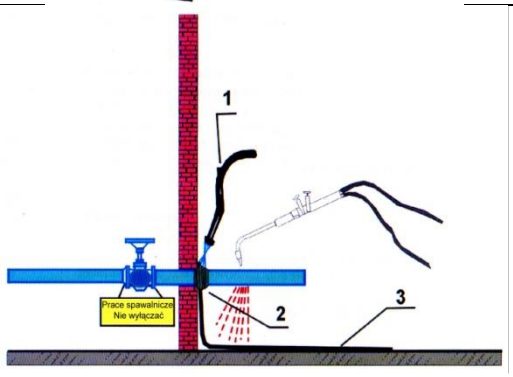	Spawane przegrody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich, należy skutecznie chłodzić: 1 – przewód doprowadzający wodę 2 – zwoje sznura 3 – koc
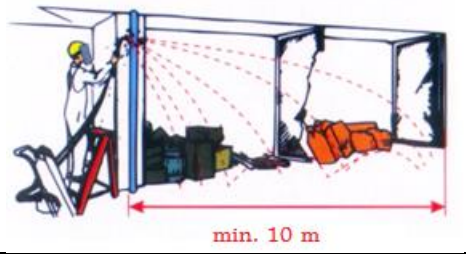	***W*** zależności od ciśnienia pod jakim wykonywane są prace spawalnicze, należy zabezpieczyć przed przypadkowym zapaleniem wszystkie palne materiały w odległości minimum 10 m.

VI. ZASADY ROZMIESZCZANIA I EKSPLOATACJI GAŚNIC PRZENOŚNYCH.

Przy rozmieszczaniu gaśnic należy wziąć pod uwagę występujące w danym pomieszczeniu lub w całej strefie pożarowej rodzaje materiałów palnych oraz kierować się właściwościami gaśniczymi środka gaśniczego i poniższymi zasadami:

- do gaszenia pożarów grupy A (pożary ciał stałych pochodzenia organicznego, przy spalaniu których występuje zjawisko żarzenia, np. drewno, papier, węgiel, tworzywa sztuczne) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, śniegowe lub proszkowe (z proszkiem przystosowanym do gaszenia pożarów tej grupy),

- do gaszenia pożarów grupy B (pożary cieczy palnych i substancji stale topiących się wskutek wytworzonego przy pożarze ciepła, np. benzyna, nafta, parafina, pak, naftalen, smoła) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, śniegowe lub proszkowe,
- do gaszenia pożarów grupy C (pożary gazów palnych, np. metan, aceton, propan, wodór) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe lub śniegowe,
- do pożarów grupy D (pożary metali lekkich, np. magnez, sód, uran) stosuje się gaśnice proszkowe specjalnie do tego przeznaczone,
- do gaszenia pożarów grupy F (tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych) stosuje się specjalne gaśnice,
- do gaszenia urządzeń elektrycznych pod napięciem oraz materiałów znajdujących się w pobliżu tych urządzeń stosuje się zamiennie gaśnice śniegowe lub proszkowe.

Powierzchnia budynku powinna być wyposażona w środki gaśnicze zawarte w gaśnicach przenośnych spełniających wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), według zasady[8]:

1) na każde 100 m^2 powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
   a) zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,
   b) produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m^2,
   c) zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;
2) na każde 300 m^2 powierzchni strefy pożarowej niewymienionej w pkt 1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

Dopuszcza się stosowanie gaśnic o zawartości środka gaśniczego co najmniej 2 kg (lub 3 dm^3), zaleca się jednak stosowanie gaśnic o większej masie środka gaśniczego, tj. co najmniej 4-6 kg (lub 6-9 dm^3), jako skuteczniejszych w gaszeniu pożaru w jego wstępnej (zarodkowej) fazie.

Przy rozmieszczaniu gaśnic należy stosować następujące zasady :

- powinny one być umieszczone:
  - w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach do budynku,
  - w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła,
- powinien być zapewniony do nich dostęp o szerokości co najmniej 1 m,
- odległość dojścia do gaśnic nie powinna być większa niż 30 m,
- miejsca usytuowania gaśnic powinny być oznakowane znakami zgodnymi z PN-92/N-01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.

Gaśnice należy poddawać okresowym badaniom technicznym oraz czynnościom konserwacyjnym, wg zasad określonych Polskimi Normami dotyczącymi gaśnic, zgodnie z odnośną dokumentacją techniczną oraz instrukcjami obsługi, w następujących czasookresach:

- czynności konserwacyjne powinny być prowadzone nie rzadziej niż raz w roku, a ich zakres powinien być zgodny z instrukcją producenta,
- gaśnice i urządzenia gaśnicze śniegowe (CO_2) o każdej pojemności oraz pozostałe gaśnice i urządzenia gaśnicze o pojemności powyżej 6 kg (dm^3), traktowane są jako proste zbiorniki ciśnieniowe, w związku z czym powinny być poddawane badaniom okresowym, dokonywanym przez właściwą placówkę dozoru technicznego.

[8] zgodnie z wymaganiami § 28 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 80, poz. 563))

Odpowiedzialność za realizację obowiązków dotyczących cyklicznego prowadzenia badań i przeglądów okresowych instalacji użytkowych, spoczywa na Kierowniku ds. Budowlanych.

ZASADY OBSŁUGI GAŚNIC

GAŚNICA PROSZKOWA

W razie pożaru należy:

	1. Wziąć gaśnicę
	2. Pobiec z gaśnicą w kierunku ognia
	3. W pobliżu ognia uruchomić gaśnicę przez wyciągnięcie zawleczki i nacisnąć dźwignię uwalniając proszek gaśniczy
	*4. Strumień proszku skierować w kierunku ognia (na podstawę płomienia) operując strumieniem na całej powierzchni pożaru.*

HYDRANT WEWNĘTRZNY

W razie pożaru należy:

	1. Zerwać plombę, otworzyć drzwiczki
	2. Otworzyć zawór przez obrócenie kółka w lewo
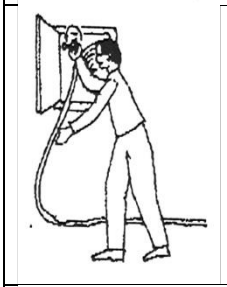	3. Chwycić prądownicę i pobiec do miejsca pożaru, rozwijając wąż
	4. Strumień skierować w kierunku ognia (na żar, nie na płomień)

UWAGA!

Hydrantów nie wolno używać do gaszenia instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem.

Przed hydrantem wewnętrznym powinna być zapewniona dostateczna przestrzeń do rozwinięcia linii gaśniczej.

VII. SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH URZĄDZEŃ

PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC.

Urządzenia przeciwpożarowe, to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności:

- stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające,
- urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno - alarmowe,
- hydranty i zawory hydrantowe,

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno - ruchowej oraz instrukcjach obsługi.
Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, o których mowa, powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

Dyrektor CCŚ jest odpowiedzialny za terminowe dokonywanie czynności przeglądów i konserwacji urządzeń przeciwpożarowych.
Czynności konserwacyjne przeprowadzają jednostki zewnętrzne, posiadające odpowiednie uprawnienia.

Gaśnice

PN-EN 3. Gaśnice przenośne

1. Gaśnice należy poddawać okresowym badaniom technicznym oraz czynnościom konserwacyjnym, wg zasad określonych Polskimi Normami dotyczącymi gaśnic, zgodnie z odnośną dokumentacją techniczną oraz instrukcjami obsługi, w następujących czasookresach:
   - czynności konserwacyjne powinny być prowadzone nie rzadziej niż raz w roku, a ich zakres powinien być zgodny z instrukcją producenta,
2. Odpowiedzialnym za terminowe prowadzenie okresowych badań technicznych oraz czynności konserwacyjnych gaśnic przenośnych jest Dyrektor CCŚ.
3. Gaśnice niesprawne lub po użyciu (uruchomieniu) należy przekazać do napełnienia lub naprawy, a brakujące ilości niezwłocznie uzupełnić.
4. Zabronione jest nawet krótkotrwałe pozostawienie obiektu bez zabezpieczenia w sprawne urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice.

Hydranty wewnętrzne

PN-EN 671-3:2002 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Część 3: Konserwacja hydrantów wewnętrznych

1. Hydranty wewnętrzne powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskiej Normie, odnośnej dokumentacji technicznej oraz zgodnie z instrukcją obsługi producenta, w terminie nie rzadszym niż raz w roku. Hydranty powinny być konserwowane przez osoby posiadające niezbędną wiedzę w tym zakresie oraz odpowiednie uprawnienia.
2. Czynności wstępne polegają na ustaleniu, czy:
   - hydranty są na swoim miejscu,
   - nie są zastawione, są widoczne i mają czytelne oznakowanie oraz instrukcję,

- nie mają widocznych uszkodzeń, oznak korozji ani wycieków.

Doroczne przeglądy i konserwacje powinny być przeprowadzane przez osobę kompetentną. Wąż hydrantu powinien być poddany całkowitemu rozwinięciu, hydrant poddany ciśnieniu i sprawdzony, czy:

- mocowania do ściany są odpowiednie od ich przeznaczenia,
- wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie miernika przepływu oraz miernika ciśnienia),
- miernik ciśnienia (jeśli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym,
- wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć – jeśli wąż wykazuje uszkodzenia, powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze,
- zaciski lub taśmowanie węża są prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte,
- zwijadło wężowe obraca się lekko w obu kierunkach,
- jeżeli hydrant jest wyposażony w szafkę, czy nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają,
- prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać,
- praca prowadnic węża jest prawidłowa i czy są one prawidłowo zamocowane,

3. Hydrant należy pozostawić w stanie gotowym do natychmiastowego użycia.
4. Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany „USZKODZONY" i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym Dyrektora CCŚ.
5. Po przeglądzie i przeprowadzenie niezbędnych pomiarów hydranty powinny być oznakowane napisem „SPRAWDZONE". Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwałe zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach.
6. Ponadto dane dotyczące konserwacji i przeglądu powinny być zapisane na etykiecie, która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta. Na etykiecie powinny być umieszczone następujące dane:
   - słowo „SPRAWDZONE",
   - nazwa i adres dostawcy hydrantu,
   - znak jednoznacznie identyfikujący przeprowadzająca konserwacje i przegląd,
   - data (rok i miesiąc) kiedy konserwacja była przeprowadzana.
7. Miejsca usytuowania hydrantów powinny być oznakowane znakami zgodnymi z PN-92/N-01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
8. Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych, powinny być raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z obowiązującymi Polskimi Normami.

Minimalna wydajność poboru wody mierzona na wylocie prądownicy powinna wynosić:

1) dla hydrantu 25 - 1,0 dm^3/s;
2) dla hydrantu 52 - 2,5 dm^3/s;

Ciśnienie na zaworze odcinającym hydrantu wewnętrznego powinno zapewniać wydajność określoną dla danego rodzaju hydrantu wewnętrznego, z uwzględnieniem zastosowanej średnicy dyszy prądownicy**, i być nie niższe niż 0,2 MPa**.

Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa powinna zapewniać możliwość jednoczesnego poboru wody na jednej kondygnacji budynku lub w jednej strefie pożarowej z:

1) jednego hydrantu wewnętrznego - w budynku niskim lub średniowysokim, jeżeli powierzchnia strefy pożarowej nie przekracza 500 m^2;
2) dwóch sąsiednich hydrantów wewnętrznych - w budynkach: administracyjnym i technicznym,

3) czterech sąsiednich hydrantów wewnętrznych w strefie pożarowej hali magazynowej.

Odpowiedzialnym za terminowe prowadzenie okresowych przeglądów i konserwacji hydrantów jest Dyrektor CCŚ.

Hydranty zewnętrzne

1. Hydranty zewnętrzne powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, o których mowa powyżej powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcja ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.
2. Regularną kontrolę wszystkich hydrantów zewnętrznych powinna przeprowadzić osoba odpowiedzialna lub jej przedstawiciel, w odstępach czasu zależnych od warunków otoczenia i/lub ryzyka/przypadku zagrożenia pożarowego, aby upewnić się, że każdy hydrant: jest zlokalizowany w zaprojektowanym miejscu, nie jest zostawiony, jest widoczny i ma czytelne oznakowanie, nie ma widocznych uszkodzeń, oznak korozji ani wycieków. Osoba odpowiedzialna powinna niezwłocznie podjąć działania mające na celu usunięcie zauważonych nieprawidłowości.
3. Aby sprawdzić zgodność z wymaganiami instrukcji producentów hydrantów zewnętrznych, osoba odpowiedzialna powinna posiadać dane w formie poglądowego planu, ukazującego dokładną lokalizację i dane techniczne instalacji.
4. Coroczne przeglądy i konserwacje powinny być przeprowadzane przez osobę kompetentną. Hydrant powinien być poddany próbie ciśnieniowej i sprawdzony według podanych punktów:
   a) czy urządzenie nie jest zastawione, uszkodzone, a elementy nie są skorodowane lub nie przeciekają;
   b) czy miejsce umieszczenia jest wyraźne oznakowane pożarniczymi tablicami informacyjnymi;
   c) czy wypływ wodny jest równomierny i dostateczny zapewnia wymaganą wydajność (wskazane użycie przepływomierza oraz manometru);
5. Wydajność nominalna hydrantu zewnętrznego przeciwpożarowego, przy ciśnieniu nominalnym 0,2 MPa mierzonym na zaworze hydrantowym podczas poboru wody, w zależności od jego średnicy nominalnej (DN), powinna wynosić co najmniej:
   1) dla hydrantu nadziemnego DN 80 - 10 dm^3/s;
   2) dla hydrantu nadziemnego DN 100 - 15 dm^3/s;
   3) dla hydrantu podziemnego DN 80 - 10 dm^3/s.
6. Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany napisem „Uszkodzony" , a osoba przeprowadzająca przegląd powinna powiadomić o tym Dyrektora CCŚ.
7. Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty zewnętrzne powinny być przez kompetentne osoby oznakowane napisem „Sprawdzone". Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwałe zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach. Ponieważ przegląd i konserwacja mogą okresowo zmniejszyć efektywność zabezpieczenia przeciwpożarowego, trzeba zależnie od przewidywanego zagrożenia pożarowego, poddać równocześnie konserwacji na danej powierzchni tylko ograniczona liczbę hydrantów, zapewnić dodatkowe przedsięwzięcia zabezpieczające oraz przeprowadzić dodatkowy instruktaż postępowania na czas konserwacji i braku zasilania w wodę.
8. Dane dotyczące konserwacji i przeglądu powinny być zapisane na etykiecie, która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta. Powinny się na niej znaleźć następujące dane: słowo „Sprawdzone", nazwa i adres dostawcy hydrantu, znak jednoznacznie identyfikujący osobę kompetentną, data (rok i miesiąc) przeprowadzenia konserwacji.

VIII. ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI.

Budynek CCŚ powinien spełniać wymagania w zakresie warunków ewakuacji, przez co należy rozumieć odpowiednią ilość i szerokość wyjść ewakuacyjnych, nie przekroczenie dopuszczalnej długości przejść i dojść ewakuacyjnych oraz również zastosowanie takich rozwiązań, które umożliwią wszystkim osobom obecnym w budynku w trakcie powstania pożaru, jego opuszczenie przed obniżeniem.

Kiedy zostanie ogłoszony alarm nie można oczekiwać, że wszyscy przebywający w budynku ludzie natychmiast skierują się do wyjść ewakuacyjnych. W rzeczywistości wielu ludzi ignoruje alarmy pożarowe, prawdopodobnie z powodu częstego występowania alarmów fałszywych, lub też

niedostatecznej wiedzy na temat zagrożeń, jakie niesie za sobą nawet niewielki pożar. Wiele osób opuści pomieszczenie/budynek dopiero po otrzymaniu polecenia od osób prowadzących ewakuację lub strażaków, bądź wówczas gdy sami dostrzegą bezpośrednie zagrożenie dla swojej osoby. Ten składnik czasu ewakuacji zależy w dużej mierze od tego, jak dobrze pracownicy i stali użytkownicy obiektu opanowali przyjęte procedury postępowania na wypadek pożaru. Nie należy też oczekiwać, że ludzie wchodząc do budynku będą zaznajomieni ze wszystkimi możliwościami ewakuacji – zazwyczaj próbują uciekać tą samą drogą, którą weszli do budynku.

W grupie ludzi znajdują się zawsze pewne osoby, które swym zachowaniem będą znacznie odbiegały od przyjętych założeń (np. matka z dzieckiem, osoby starsze, osoby o ograniczonej zdolności poruszania sie), lub będą zachowywały się całkowicie irracjonalnie (zanotowano wiele przypadków, gdy ludzie po ucieczce z płonącego budynku, ponownie wchodzą do jego środka np. po pozostawione mienie).

Warunki ewakuacji *- jest to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.*

Polegają one w szczególności na zapewnieniu możliwości ewakuacji w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku, bezpośrednio albo drogami komunikacji ogólnej, zwanymi drogami ewakuacyjnymi

1. Zapewnienie właściwych warunków ewakuacji (w zakresie techniczno-budowlanym) w budynku polega w szczególności na:

1. Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:
   1) zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
   2) zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;
   3) zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleń dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń;
   4) zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym: na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno-budowlanych zapewniających usuwanie dymu;
   5) zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w budynkach, dla których jest on wymagany.

2. Odpowiednie warunki ewakuacji określają przepisy techniczno-budowlane.

Wyjścia ewakuacyjne do innych stref pożarowych lub na zewnątrz obiektu, drzwi lub niezamykane otwory ewakuacyjne oraz kierunki ewakuacji w obiekcie należy oznakować w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji, znakami zgodnymi z obowiązującą PN [25] .

Na zewnątrz obiektu należy wyznaczyć miejsce zbiórki ewakuujących się użytkowników obiektu (w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia) oraz oznakować go znakiem zgodnym z obowiązującą PN [26].

Ponadto do stałego przestrzegania w zakresie odpowiednich warunków ewakuacji należy:

1. nie umieszczanie przedmiotów na drogach ewakuacyjnych, w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych
2. nie lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wymaganych wartości
3. zakaz zastawiania lub ograniczania dostępu do gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych (hydrantów), drzwi wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego,
4. stosowanie wyłącznie:
   - co najmniej trudno zapalnych materiałów i wyrobów budowlanych w strefie pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi i na drogach ewakuacyjnych
   - co najmniej trudno zapalnych przegród, stałych elementów wyposażenia i wystroju wnętrz oraz wykładzin podłogowych w pomieszczeniach przeznaczonych do przebywania ponad 50 osób
   - niepalnych lub nie zapalnych oraz nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia okładzin sufitowych lub sufitów podwieszanych na drogach ewakuacyjnych oraz w pomieszczeniach.

2. Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie.

Przed ogłoszeniem alarmu i rozpoczęciem ewakuacji należy ustalić:
- źródła zagrożenia, lokalizację pożaru, kierunek rozprzestrzeniania się ognia,
- ilość osób bezpośrednio zagrożonych, przewidzianych do ewakuacji,
- ilość osób pośrednio zagrożonych,

Alarm o niebezpieczeństwie i konieczności rozpoczęcia ewakuacji powinien być ogłoszony za pomocą:

1) przyciśnięcia przycisku pożarowego w celu uruchomienia sygnalizacji akustycznej i optycznej wchodzącej w skład Systemu Sygnalizacji Pożaru, gońców lub innych środków łączności np. telefon.

O każdym przypadku pożaru, zadymienia lub innego zagrożenia należy niezwłocznie powiadomić Centrum Powiadamiania Ratunkowego (telefon 112) lub straż pożarna (telefon 998).
Decyzję o rozpoczęciu i zakresie ewakuacji podejmuje Dyrektor CCŚ.
Należy pamiętać, że komunikat może nie dotrzeć do wszystkich osób przebywających na terenie obiektu. W związku z powyższym komunikat powinien być powtarzany kilkukrotnie przez świadków oraz osobę ogłaszającą alarm: PALI SIĘ, PALI SIĘ, POŻAR.
Osoba odpowiedzialna za ewakuację powinna powiadomić oraz nakazać i wyegzekwować ewakuację wszystkich obecnych osób.

3. Siły do przeprowadzenia ewakuacji.

Ze względu na fakt, że nie można wykluczyć możliwości przebywania w obrębie budynku osób o ograniczonej zdolności poruszania się, przewiduje się konieczność prowadzenia ich ewakuacji z użyciem odpowiednich technik i dostępnego sprzętu pomocnego w ewakuacji.

Przy prowadzeniu ewakuacji należy zwrócić w głównej mierze uwagę na zachowanie spokoju i opanowanie paniki.

4. Zasady postępowania podczas ewakuacji:

- zachowanie spokoju i nie uleganie panice,
- natychmiastowe podjęcie decyzji o ewakuowania się,
- podporządkowanie się poleceniom osób przeprowadzających ewakuację,
- poruszanie się w zadymionych pomieszczeniach oraz na drogach ewakuacyjnych poniżej dolnej warstwy dymu,
- poruszanie się zgodnie ze wskazaniami oznakowania ewakuacyjnego, które powinno być tak rozmieszczone, aby z każdego miejsca, gdzie może przebywać człowiek widoczny był co najmniej jeden znak ewakuacyjny kierujący do wyjścia na zewnątrz budynku,

- pomoc przy opuszczaniu zagrożonego pomieszczenia, a następnie całego obiektu innym osobom,
- unikanie popychania i przepychania się,
- udanie się do wyznaczonego miejsce zbiórki po ewakuacji z budynku które powinno być zlokalizowane oraz odpowiednio oznaczone zgodnie z PN-N-01256-04:1997 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe),

5. Sposób przeprowadzenia ewakuacji.

Osoby organizujące akcję ewakuacyjną powinny pamiętać, że:

a) im bardziej jest groźny pożar w ocenie osoby, tym szybciej opuszcza ona dany budynek,
b) łatwiej jest nakłonić do ewakuacji osoby, które dobrze znają rozkład dróg i wyjść ewakuacyjnych,
c) im lepsza jest znajomość rozkładu pomieszczeń tym łatwiej ludzie decydują się na przejście przez przestrzenie zadymione,
d) osoby częściej szkolone i instruowane, jak należy postępować w razie pożaru, częściej podejmują czynności alarmowania straży pożarnej i organizowania akcji ewakuacyjnej,
e) ludzie słabi w sytuacji zagrożenia chowają się w kątach pokoi, zamykają się w pokojach lub innych pomieszczeniach jeszcze nie zadymionych,

6. Kierowanie ewakuacją:

Osobami uprawnionymi do zarządzenia ewakuacji z budynku są Dyrektor CCŚ lub wyznaczona i odpowiednio przeszkolona osoba.
Ewakuowanych z obiektu ludzi należy wyprowadzić poza teren zagrożenia, na zewnątrz budynku, w „miejsce zbiórki do ewakuacji".
Przeprowadzaniem ewakuacji osób zatrzymanych, odpowiedzialna jest grupa pracowników Konwoju lub POLICJI
Należy pamiętać, ze ewakuacja nie kończy się za drzwiami wejściowymi do budynku. Wejście do budynku powinno być wolne w celu umożliwienia ewakuowania się innym osobom, a także zapewnienia swobodnego dostępu ekipom ratowniczym.

Z chwilą przybycia do akcji jednostki straży pożarnych, kierownictwo akcją obejmuje dowódca strażaków, natomiast kierujący dotychczas ewakuacją wchodzi do sztabu dowodzenia jako osoba najbardziej zorientowana w aktualnej sytuacji oraz posiadająca rozeznanie w układzie pomieszczeń i komunikacji.

Wyprowadzanie osób ewakuowanych dotyczy:

- wskazania kierunku do wyjścia,
- udzielenia zaleceń, co do przebycia drogi ewakuacyjnej oraz miejsca na zewnątrz budynku, gdzie będą przebywać ewakuowane osoby,
- sprawdzenia, czy wszystkie osoby przebywające w budynku znajdują się w ewakuowanej grupie,
- sprawdzenia, czy w pomieszczeniach budynku nie została jakaś osoba,
- nadzorowania spokojnego przechodzenia do wskazanych miejsc dla osób ewakuowanych.

Kierujący ewakuacją powinien, w miarę możliwości, jako ostatni opuścić budynek. Będąc na zewnątrz budynku prowadzący grupę, a po całkowitym zakończeniu kierujący ewakuacją powinien jeszcze raz upewnić się, czy wszyscy opuścili zagrożoną strefę pożarową, oraz czy wszystkie osoby korzystające z budynku są na zewnątrz.

Kierujący ewakuacja po przybyciu dowódcy straży pożarnej składa informację o tym, czy wszystkie osoby opuściły budynek, gdzie znajdują się osoby zagrożone, gdzie znajduje się zagrożenie (pożar).

7. Znaki bezpieczeństwa.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu, odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru, należy stosować w strefach pożarowych o kubaturze przekraczającej 1.000 m^3 lub zawierających strefy zagrożone wybuchem.
Przeciwpożarowy wyłącznik prądu powinien być umieszczony w pobliżu głównego wejścia do obiektu lub złącza i odpowiednio oznakowany.

Znaki ewakuacyjne są to znaki zapewniające wizualną informacje o przebiegu wyznaczonej drogi ewakuacyjnej zarówno przy świetle dziennym, świetle sztucznym, jak również przy braku oświetlenia (po nagłym usunięciu źródła światła) wskutek zastosowania zjawiska fotoluminescencji.

*D*rogi ewakuacyjne powinny być wyposażone w znaki ewakuacyjne wykonane wg PN-92/N-01256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja oraz PN-N-01256-04:1997 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe – osoba wyznaczona powinna na bieżąco uzupełniać ewentualne braki w oznakowaniu dróg ewakuacyjnych, jak również dbać o ich widoczność (kontrolować zastawianie miejsc usytuowania znaków itp.) oraz właściwy stan oznakowania (nie dopuszczać do ich zabrudzenia, zamalowania, itp.).

Sposoby oznakowania dróg ewakuacyjnych zostały określone w PN-N-01256-05:1998 Znaki bezpieczeństwa.
Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych. Generalną zasadą określoną ww. PN jest, aby oznakowania dróg ewakuacyjnych składały się z wysoko umieszczonych znaków ewakuacyjnych.

Niezbędne informacje do ewakuacji, ale również sprawnego prowadzenia wstępnej akcji ratowniczo-gaśniczej, możemy uzyskać po umieszczeniu w widocznym miejscu:

- instrukcji postępowania na wypadek pożaru i wykazu telefonów ***(zgodnie z załącznikami nr 3 i nr 4)***,
- oznakowania dróg ewakuacyjnych,
- oznakowania miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych,
- oznakowania lokalizacji przeciwpożarowego wyłącznika prądu.

Podstawową zasadą rozmieszczania znaków jest takie ich rozmieszczenie, aby z każdego miejsca na drodze ewakuacyjnej, w którym może znaleźć się człowiek, widoczny był co najmniej jeden znak ewakuacyjny wskazujący kierunek ewakuacji lub samo wyjście ewakuacyjne. Oznakowanie fotoluminescencyjne należy umieszczać jak najbliżej źródeł światła, w celu zapewnienia mu dostatecznej luminacji. Wymiary znaków powinny być dopasowane do wielkości pomieszczeń i długości korytarzy.

Wykaz zalecanych rodzajów znaków bezpieczeństwa / znaków ewakuacyjnych wraz z ich opisem stanowi ***załącznik nr 5*** do instrukcji.

8. Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, Dyrektor CCŚ ma obowiązek prowadzenia co najmniej raz na 2 lata praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji.

IX. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU.

1. Zasady alarmowania w przypadku powstania pożaru.

W przypadku powstania pożaru należy zachować spokój, nie wywoływać paniki. Należy niezwłocznie zaalarmować pracowników i innych klientów znajdujących się w strefie zagrożenia.

Przy telefonicznym alarmowaniu straży pożarnej należy po zgłoszeniu się dyżurującego dyspozytora podać :

1) gdzie się pali (adres, rodzaj budynku, która kondygnacja, jakie pomieszczenie),
2) co się pali,
3) czy jest zagrożone życie ludzkie,
4) jakie pomieszczenia, materiały są bezpośrednio zagrożone pożarem,
5) podać swoje nazwisko.

Po przekazaniu zgłoszenia słuchawkę telefoniczną należy odłożyć dopiero wtedy, gdy dyspozytor straży pożarnej poleci się rozłączyć.

2. Zasady postępowania pracowników i innych użytkowników budynku w przypadku powstania pożaru, do czasu przybycia jednostek ratowniczo-gaśniczych oraz współdziałania z kierującym akcją ratowniczą:

- osoba, która zauważyła pożar zobowiązana jest natychmiast zawiadomić o pożarze pozostałych pracowników i inne osoby przebywające w budynku - w pierwszej kolejności znajdujących się w rejonie bezpośrednio zagrożonym pożarem,
- pracownicy lub inni użytkownicy budynku, w przypadku nieznacznych rozmiarów pożaru (w zarodku) mogą podjąć próbę gaszenia przy pomocy gaśnic i hydrantów, będących na wyposażeniu obiektu,
- należy natychmiast powiadomić Centrum Powiadamiania Ratunkowego lub straż pożarną,
- kierownictwo akcją ratowniczo-gaśniczą, do czasu przybycia jednostek straży pożarnej, obejmuje wyznaczona osoba,
- kierujący działaniami ratowniczo-gaśniczymi zobowiązany jest do zorganizowania ewakuacji osób z rejonu zagrożonego, z jednoczesnym prowadzeniem akcji gaśniczej,
- istotnym elementem przy prowadzeniu ewakuacji jest sprawdzenie, czy wszystkie osoby zostały powiadomione o zagrożeniu i opuściły budynek - sprawdzeniu podlegają zwłaszcza te pomieszczenia, gdzie informacja mogła nie dotrzeć, jak np. toalety, pomieszczenia socjalne, itp.,
- w początkowej fazie prowadzonej akcji ratowniczo-gaśniczej należy pamiętać o wyłączeniu dopływu prądu (za pomocą przeciwpożarowego wyłącznika prądu), jeśli do gaszenia urządzeń elektrycznych i instalacji pod napięciem używa się wody,
- wszyscy powinni w sposób bezwzględny podporządkować się decyzjom kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą,
- po przybyciu na miejsce pożaru jednostek straży pożarnej, osoba dotychczas kierująca działaniami ratowniczo-gaśniczymi ma obowiązek poinformować dowódcę przybyłych jednostek o:
  - pomieszczeniach objętych pożarem,
  - dotychczasowym przebiegu akcji gaśniczej,
  - przebiegu ewakuacji,
  - potencjalnych zagrożeniach mogących wystąpić w związku ze znajdującymi się w obiekcie urządzeniami i materiałami,
- fakt przybycia jednostek straży pożarnej nie zwalnia pracowników od dalszego udziału w działaniach ratowniczych, jeżeli zostanie im to polecone przez dowodzącego działaniami ratowniczo-gaśniczymi; w takim przypadku nie należy podejmować działań na własną rękę, lecz ściśle wykonywać polecenia kierującego,

3. Ogólne sposoby postępowania pracowników w przypadku pożaru lub innego zagrożenia

W przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia w budynku, albo na terenie, Pracownicy zobowiązani są postępować zgodnie z następującymi zasadami:

3.1. Pracownik, który zauważył pożar lub inne zagrożenie zobowiązany jest natychmiast zaalarmować osoby bezpośrednio zagrożone, centrum powiadamiania ratunkowego lub straż pożarną.

3.2. Każdy pracownik, jeśli to ,możliwe powinien przystąpić do:
(a) ratowania osób zagrożonych i poszkodowanych,

(b) gaszenia małych pożarów (w zarodku) przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych znajdujących się w budynku i na terenie.
(c) likwidacji niewielkich zagrożeń przy pomocy dostępnego sprzętu i środków,
(d) ewakuacji osób lub mienia,
(e) obserwacji miejsca zdarzenia oraz informowania osoby funkcyjnej lub kierownika akcji o wszelkich niebezpiecznych zmianach.

3.3 Każdy kto otrzymał informację o pożarze lub innym zagrożeniu powinien:
opuścić niezwłocznie pomieszczenia, obiekty lub teren zagrożony,
(a) jeśli to możliwe, włączyć się do akcji gaszenia pożaru lub usuwania innego zagrożenia,
(b) zgłosić się do dyspozycji swojego przełożonego,
(c) podporządkować się decyzjom i poleceniom kierującego działaniem ratowniczym.

3.4. W czasie prowadzenia działań gaśniczych należy przestrzegać następujących podstawowych zasad :
(a) nie otwierać niepotrzebnie drzwi i okien w palącym się pomieszczeniu, aby nie powodować dopływu świeżego powietrza,
(b) wchodząc do pomieszczenia objętego pożarem należy zachować szczególną ostrożność; otwierać drzwi i okna z za zasłony (ściany),
(c) w zadymionym pomieszczeniu poruszać się w pozycji pochylonej,
(d) przy gaszeniu starać się dotrzeć możliwie blisko źródła ognia od strony zawietrznej; podawać środek gaśniczy na żar, materiał palący się, a nie na płomienie,
(e) z najbliższego otoczenia pożaru, w miarę możliwości usunąć materiały palne i urządzenia,
(f) po ugaszeniu pożaru zabezpieczyć miejsce pożaru przed możliwością powstania pożaru wtórnego oraz nie niszczyć śladów i dowodów do czasu zakończenia dochodzenia.

3.5. W przypadku wystąpienia innych zagrożeń (wyciek, uwolnienie substancji), jeśli możesz (musisz) zbliżyć się do miejsca zdarzenia chroń siebie i stosuj wszelkie możliwe środki bezpieczeństwa, a w szczególności:
(a) podchodź ostrożnie, zawsze od strony zawietrznej (z wiatrem wiejącym w plecy) w stronę miejsca zdarzenia i nie bliżej, niż na 50 m,
(b) nie wchodź ani nie dotykaj rozlanej substancji, unikaj wdychania gazu, oparów, dymu – nawet jeśli nic nie wiadomo o udziale w zdarzeniu jakichkolwiek materiałów niebezpiecznych lub substancji chemicznych,
(c) skracaj czas narażenia na działanie materiałów niebezpiecznych,
(d) maksymalizuj odległość pomiędzy tobą, a przedmiotem lub urządzeniem, który może stanowić zagrożenie,
(e) używaj naturalnych osłon,

4. Kierowanie działaniem ratowniczym

1. Akcję ratowniczą – do czasu przybycia jednostki ochrony przeciwpożarowej – kieruje osoba wyznaczona przez Dyrektora CCŚ.

2. Po przybyciu jednostek ochrony przeciwpożarowej – dowódca jednostki, zgodnie z zasadami kierowania działaniem ratowniczym obowiązującym w krajowym systemie ratowniczo - gaśniczym.

Wszyscy Pracownicy mają obowiązek podporządkować się decyzjom kierującego działaniem ratowniczym.

4.1. Po przybyciu dowódcy jednostek straży pożarnej, osoba dotychczas kierująca działaniami ratowniczymi ma obowiązek poinformować o:
   (a) osobach wymagających ewakuacji z pomieszczeń i budynku oraz osobach potrzebujących pomocy medycznej,
   (b) pomieszczeniach objętych i bezpośrednio zagrożonych pożarem ,
   (c) dotychczasowym przebiegu ewakuacji ludzi oraz prowadzonej akcji gaśniczej i/lub ratowniczej,
   (d) potencjalnych zagrożeniach mogących wystąpić, w związku ze znajdującymi się w budynku lub na terenie urządzeniami i materiałami.

4.2. Fakt przybycia jednostek straży pożarnej nie zwalnia Pracowników z dalszego udziału w działaniach ratowniczych. Mają oni obowiązek podporządkować się poleceniom i decyzjom kierującego działaniem ratowniczym.

Przykłady postępowania pracowników podczas gaszenia pożaru przy użyciu gaśnic przenośnych

Działanie nieprawidłowe	***Działanie prawidłowe***	***Komentarz***
		Podchodź do ognia zawsze zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy)

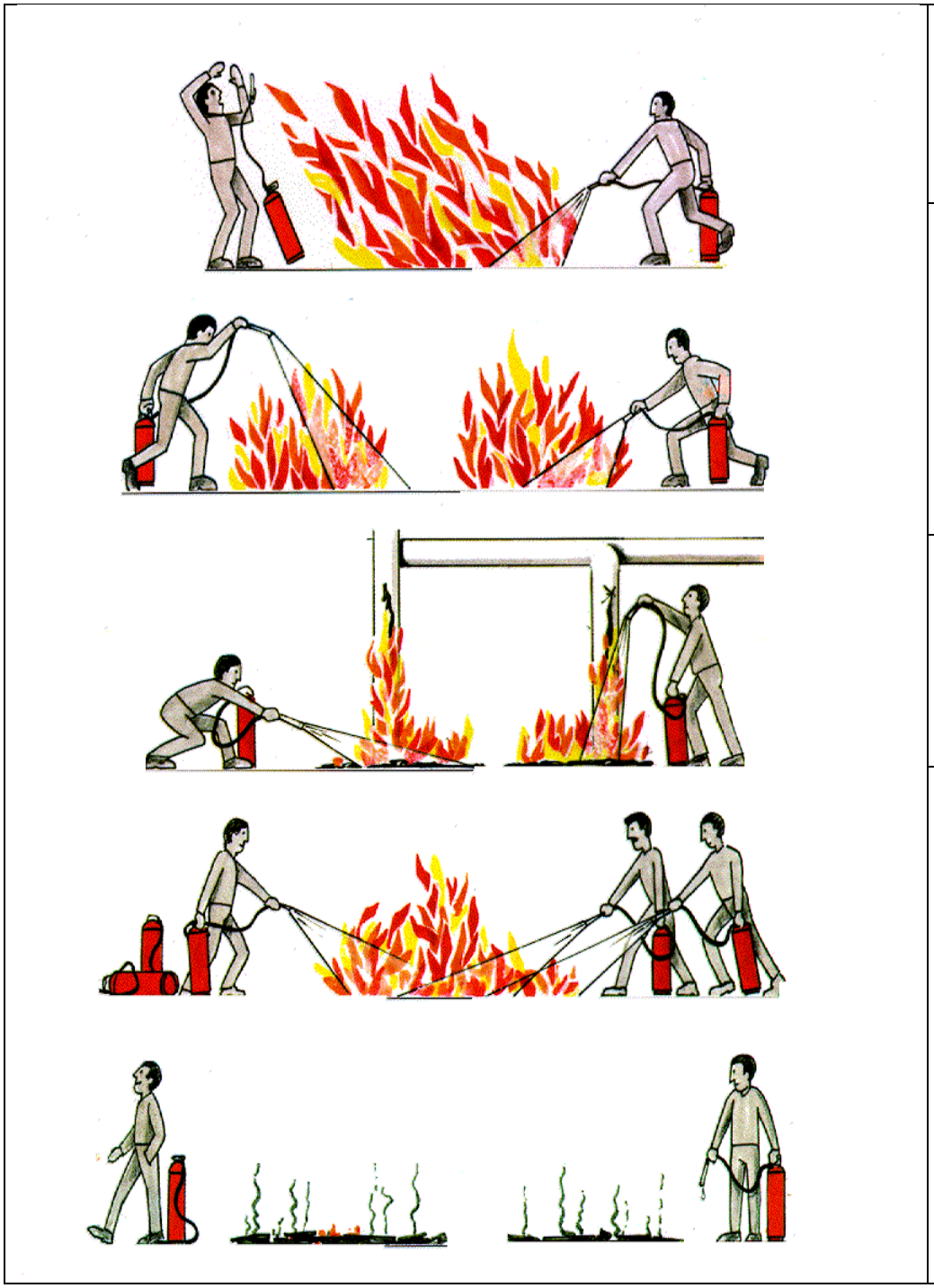

Gaś pożar kierując środek gaśniczy w podstawę płomieni

Palące się pionowe powierzchnie – jeśli to możliwe – gaś z góry, w przeciwnym wypadku od dołu do góry

Użyjcie jednocześnie kilku gaśnic daje większy efekt gaśniczy

Zawsze dozoruj miejsce pożarzyska.

X. ORGANIZACJA I ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW I INNYCH STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW BUDYNKU Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ NINIEJSZEJ INSTRUKCJI .

Zaznajamianie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi odbywa się podczas organizowanych i prowadzonych szkoleń.

Obowiązek szkolenia przeciwpożarowego i ratowniczego dotyczy każdego pracownika i stałego użytkownika budynku, bez względu na sprawowaną funkcję i stanowisko służbowe, a wynika bezpośrednio z ustawy o ochronie przeciwpożarowej.
Odpowiedzialnym za organizowanie szkoleń jest Dyrektor CCŚ.

1. Cele szkolenia przeciwpożarowego i ratowniczego:

- profilaktyka przeciwpożarowa – działanie i stosowanie środków przez pracowników zapobiegających powstawaniu zagrożeń,
- stosowanie podstawowych procedur ratownictwa osób, na których zapaliła się odzież i które odniosły obrażenia wskutek pożaru oraz zatrucia się dymami i gazami pożarowymi,
- profilaktyka ewakuacyjna - zachowanie warunków i natychmiastowe usuwanie wszelkich naruszeń mogących utrudnić lub uniemożliwić sprawną ewakuację,
- umiejętność gaszenia pożaru w zarodku i uniemożliwianie jego rozprzestrzeniania się,
- umiejętność współdziałania w akcji ratowniczej i gaśniczej z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej.

2. Organizacja szkolenia przeciwpożarowego dotyczy:

- ustalenia grup szkoleniowych w zakresie zależnym od liczby osób spełniających różne funkcje,
- ustalenie programów wykładów i zajęć praktycznych dla danej grupy szkoleniowej,
- zapewnienie wykładowców mogących przeprowadzić szkolenie,
- zapewnienie miejsca przeprowadzenia szkolenia,
- zapewnienie pomocy szkoleniowych.

3. Zakres szkolenia przeciwpożarowego:

- wstępne szkolenie informacyjne nowych pracowników w wymiarze 0,5 - 1 godz. obejmujące:

- zapoznanie z podstawami użycia gaśnic , hydrantów wewnętrznych oraz o sposobach ewakuacji ludzi i mienia w przypadku powstania pożaru,
- zaznajomienie z zagrożeniami pożarowymi występującymi w budynku,
- zapoznanie z obowiązującymi przepisami i instrukcjami przeciwpożarowymi,
- zapoznanie z ogólnymi warunkami bezpieczeństwa pożarowego.

- okresowe szkolenie instruktażowe organizowane, co najmniej raz w roku, jeśli istnieje taka potrzeba, lecz nie rzadziej niż raz na dwa lata:

- charakterystyka zagrożenia pożarowego obiektu - 1 godz.,
- przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów, wymagania przeciwpożarowe mające na celu ograniczenie zagrożenia pożarowego – 1- 2 godz.,
- obowiązki w zakresie zapobiegania pożarom, środki gaśnicze, gaśnice podręczne i urządzenia przeciwpożarowe - 1 godz.
- zasady praktycznego użycia gaśnic i hydrantów wewnętrznych – 1-2 godz.,
- zadania i obowiązki pracowników oraz stałych użytkowników budynku w przypadku powstania pożaru. Sposoby ewakuacji ludzi i mienia, drogi ewakuacyjne oraz zasady zachowania się podczas pożaru - 2 godz..

Łącznie 6-8 godzin

Programy szkolenia przeciwpożarowego mogą być włączone w pełnym wymiarze godzin do innych form szkolenia i doskonalenia zawodowego, np. bhp. Podane wyżej ramy czasowe prowadzonych szkoleń nie wynikają wprost z obowiązujących przepisów i są jedynie schematem orientacyjnym, tak więc mogą być

modyfikowane przez prowadzącego szkolenie w zależności od potrzeb i jego uznania.

Istotnym elementem jest natomiast kwestia powierzania wykonywania czynności szkoleniowych osobom uprawnionym do tego rodzaju działań, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami.
Uprawnionymi osobami do przeprowadzania czynności szkoleniowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej są:

- oficerowie i aspiranci Państwowej Straży Pożarnej,
- inne osoby, które ukończyły kurs dla specjalistów lub inspektorów ochrony przeciwpożarowej zorganizowany przez ośrodek szkolenia lub szkołę Państwowej Straży Pożarnej i legitymują się zaświadczeniem o ukończeniu takiego kursu.

4. Sposoby zaznajamiania pracowników oraz stałych użytkowników budynku z treścią niniejszej instrukcji.

Wymaga się aby każdy z pracowników oraz pozostałych stałych użytkowników budynku był co najmniej raz zapoznany z postanowieniami zawartymi w Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego. Podlegają oni również ponownemu zapoznaniu się z treścią instrukcji, w przypadku dokonania w niej jakichkolwiek zmian spowodowanych zmianami sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Każdy nowy pracownik lub stały użytkownik powinien być, przed przystąpieniem do pracy lub użytkowania obiektu, zapoznany z wymaganiami przeciwpożarowymi dla budynku zawartymi w instrukcji.

Dopuszczenie pracownika lub stałego użytkownika budynku do wykonywania czynności służbowych lub korzystania z budynku bez odbycia szkolenia wstępnego jest NIEDOZWOLONE !

Odpowiedzialnym za zapoznanie pracowników oraz stałych użytkowników budynku z treścią niniejszej instrukcji, a także z zasadami rozmieszczenia i użycia gaśnic oraz urządzeń przeciwpożarowych jest Dyrektor CCŚ.

5. Szkolenie osób nie będących pracownikami lub stałymi użytkownikami budynku.

Obowiązkiem Dyrektora CCŚ jest zapoznanie z przepisami przeciwpożarowymi lub też postanowieniami niniejszej instrukcji pracowników wykonujących jakiekolwiek prace w obrębie budynku lub w jego pobliżu - np. przez dostarczenie do wglądu wyciągu z instrukcji oraz uzyskanie oświadczenia, poprzez dokonanie wpisu do listy osób zapoznanych z instrukcją.

„Listę osób zapoznanych z postanowieniami Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”, będącą integralną częścią tej instrukcji, stanowi ***załącznik nr 6***.

XI. WYKAZ DOKUMENTÓW DOTYCZĄCY OCHRONY

PRZECIWPOZAROWEJ I MIEJSCE ICH PRZECHOWYWANIA.

Poniżej w tabeli podano wykaz dokumentów dotyczących ochrony przeciwpożarowej , osoby i/lub działy obowiązane do ich przechowywania oraz okresy gromadzenia ich w aktach.

Lp.	Rodzaj dokumenty	Gdzie się znajduje	Czasookres przechowywania
1	**Książka Obiektu Budowlanego**	**Częstochowskie Centrum Świadczeń w Częstochowie**	**Bezterminowo**
2	**Protokoły kontroli i decyzje organów Państwowej Straży Pożarnej**	**Częstochowskie Centrum Świadczeń w Częstochowie**	**Bezterminowo**
3	**Wszelkie protokoły z przeglądów, napraw, konserwacji urządzeń i instalacji**	**Częstochowskie Centrum Świadczeń w Częstochowie**	**Bezterminowo**
6	**Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego**	**Częstochowskie Centrum Świadczeń w Częstochowie**	**Bezterminowo**
7	**Protokoły Zabezpieczenia Przeciwpożarowego Prac Niebezpiecznych Pożarowo oraz Książka Kontroli Prac Niebezpiecznych Pożarowo (załączniki nr 1, 2 Instrukcji Bezp. Pożarowego)**	**Częstochowskie Centrum Świadczeń w Częstochowie**	**Bezterminowo**
8	**Czynności zabronione, Instrukcja Postępowania, Wykaz Telefonów Alarmowych (załączniki nr 3, 4 Instrukcji Bezp. Pożarowego) Wykaz zalecanych znaków bezpieczeństwa/ ewakuacyjnych(załącznik nr 5)**	**Częstochowskie Centrum Świadczeń w Częstochowie**	**Bezterminowo**
11	**Wykaz Osób Zapoznanych z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego (załącznik nr 6 do Instrukcji Bezp. Pożarowego)**	**Częstochowskie Centrum Świadczeń w Częstochowie**	**Bezterminowo**
12	**Karta aktualizacji Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego (załącznik nr 7 do Instrukcji Bezp. Pożarowego)**	**Częstochowskie Centrum Świadczeń w Częstochowie**	**Bezterminowo**

XII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

1. Aktualizacja

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu , które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

„Kartę aktualizacji Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”, stanowi ***załącznik nr 7***.

Odpowiedzialnym za aktualizację instrukcji bezpieczeństwa pożarowego jest Dyrektor CCŚ

2. Zakres stosowania

Niniejsza Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego ma zastosowanie do wszystkich osób przebywających w obiekcie, a także do wszystkich użytkowników budynku.

3. Obowiązek opracowania

Właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów bądź ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich, opracowują instrukcje bezpieczeństwa pożarowego zawierające:

1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem;
2) sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
4) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
5) sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi;
6) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

Załącznik nr 1

PROTOKÓŁ ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO

PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Nazwa i określenie pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac:

.....

2. Technologia prac przewidzianych do realizacji:

.....

3. Właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w miejscu prac:

.....

4. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pożarowo:

.....

5. Rodzaj wykonywanych prac przez inne firmy w pomieszczeniach sąsiadujących z pomieszczeniami (miejscami) wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo oraz sposoby zabezpieczeń obszarów sąsiadujących:

.....

6. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia, itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo:

.....

7. Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo:

.....

8. Środki i sposoby alarmowania współpracowników oraz straży pożarnej w przypadku powstania pożaru:

.....

9. Osoba odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:

.....

10. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac:

.....

11. Osoba zobowiązana do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu:

.....

Podpisy członków komisji:

L.p.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis

data: ..... miejscowość ……..……..

ZEZWOLENIE NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Miejsce pracy (kondygnacja, pomieszczenie, instalacja):

.....

2. Rodzaj pracy:

.....

3. Czas pracy (wyszczególnić dni i godziny):

.....

4. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy:

.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru (wybuchu):

.....

6. Środki zabezpieczenia:

- przeciwpożarowe: .....
- bhp: .....
- inne: .....

7. Sposób wykonywania pracy:

.....

8. Osoby odpowiedzialne za:

- .....
  imię i nazwisko: ..... Stwierdzam wykonanie:
  .....
  (podpis)
- .....

  imię i nazwisko: ..... Stwierdzam wykonanie:
  .....
  (podpis)
- .....
  imię i nazwisko: ..... Stwierdzam wykonanie:
  .....
  (podpis)

- .....

imię i nazwisko: ..... Stwierdzam wykonanie:
.....
(podpis)

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac w dniu(ach) ……...…….. od godz. ……..…….. do godz. .....
(zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w p. 8)

....
/Wnioskujący/ /Przewodniczący komisji/

10. Prace zakończono w dniu..... o godzinie.....

.....
/Wykonawca/

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót Skontrolował

....
/Podpis/ /Podpis/

Uwaga: odbierający przekazuje zezwolenie przewodniczącemu komisji celem włączenia do akt.

Załącznik nr 2

KSIĄŻKA KONTROLI PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

Lp.	Nazwa budynku, pomieszczenia	Data i godzina rozpoczęcia i zakończenia prac pożarowo niebezpiecznych	Imiona i nazwiska prowadzących prace	Data i godzina oraz nazwisko osoby kontrolującej prace	Uwagi kontrolującego	Data i godzina przeprowadzenia kontroli obiektu po zakończeniu prac	Podpisy osób przeprowadzających kontrolę

Załącznik nr 3

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA

NA WYPADEK POWSTANIAPOŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA

1. Bezzwłocznie zawiadomić:

a) Państwową Straż Pożarną: tel. 998, 112

b) Pogotowie Ratunkowe: tel. 999, 112

c) Policję: tel. 997, 112

d) Zarządcę, Właściciela lub osobę upoważnioną: ……..……...

tel: …… zam.: ……..……..

2. Przystąpić natychmiast do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym.

3. Rozpocząć ewakuację zagrożonych osób i mienia.

4. O ile to możliwe wyłączyć dopływ energii elektrycznej i gazu.

5. Po dojeździe na miejsce zdarzenia jednostek ochrony przeciwpożarowej udzielać konkretnych informacji Kierującemu Działaniami Ratowniczymi na temat:

a) źródła pożaru,

b) osobach zagrożonych znajdujących się w obiekcie jeśli taka sytuacja zaistnieje,

c) punktu czerpania wody,

d) rozmieszczenia sprzętu pożarowego i ewakuacyjnego,

e) punktów specjalnie niebezpiecznych pożarowo.

6. Bezwzględnie przestrzegać poleceń wydanych przez Kierującego Działaniami Ratowniczymi.

W momencie zaistnienia zagrożenia oraz podejmowanych działań ratowniczych należy zachować bezwzględny spokój i w możliwy sposób przeciwdziałać powstawaniu paniki.

Załącznik nr 4

Wykaz telefonów alarmowych

a) Państwowa Straż Pożarna: tel. 998, 112

b) Pogotowie Ratunkowe: tel. 999, 112

c) Policja: tel. 997, 112

d) Dyrektor CCŚ/ Kierownik obiektu lub osoba upoważniona:

……..……...

tel: …… zam.: ……..……..

Załącznik nr 5

Wykaz zalecanych znaków bezpieczeństwa / znaków ewakuacyjnych

Oznakowanie dróg, kierunków i wyjść ewakuacyjnych zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą normą PN-N-01256-02:1992 Znaki bezpieczeństwa – Ewakuacja.

Oznakowanie dróg, kierunków i wyjść ewakuacyjnych.

Nr	Znak ewakuacyjny	Znaczenie (nazwa) znaku ewakuacyjnego	Kształt i barwa	Znaczenie
1	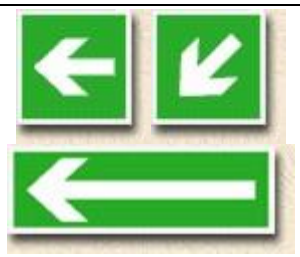	**Kierunek drogi ewakuacyjnej**	Znak kwadratowy lub prostokątny Tło: zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia. Strzałki krótkie - do stosowania z innymi znakami. Strzałka długa - do samodzielnego stosowania.
2		**Wyjście ewakuacyjne**	Znak prostokątny Tło: zielone Napis: biały fosforescencyjny	Znak stosowany do oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia.
3		**Drzwi ewakuacyjne**	Znak kwadratowy Tło: zielone Symbol: biały fosforescencyjny i zielony	Znak stosowany nad drzwiami skrzydłowymi, które są wyjściami ewakuacyjnymi (drzwi lewe lub prawe).
4		**Przesunąć w celu otwarcia**	Znak kwadratowy lub prostokątny Tło: zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak stosowany łącznie ze znakiem nr3 na przesuwnych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone. Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi przesuwnych.
5		**Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej**	Znak prostokątny Tło: zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia; może kierować w lewo lub w prawo.
6		**Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół**	Znak prostokątny Tło: zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół na lewo lub prawo.

Nr	Znak ewakuacyjny	Znaczenie (nazwa) znaku ewakuacyjnego	Kształt i barwa	Znaczenie
7		**Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę**	Znak prostokątny Tło: zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w górę na lewo lub prawo.

Załącznik nr 6

……
/pieczęć pracodawcy/

……
/imię i nazwisko pracownika/

……..
/stanowisko/

OŚWIADCZENIE
(wykaz osób zapoznanych z instrukcją)

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie:

…….…… ….-…… ……..….. ul. ……,

a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

a) zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru na stanowisku pracy i w obiektach

…… …….-…… ……..…. ul. ……..……,

b) postępowania na wypadek pożaru,

c) użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowychw miejscu pracy.

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego" przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

…….....
/podpis składającego oświadczenie/

…….....
/podpis przyjmującego oświadczenie/

Przyjęto do akt osobowych dnia: …….

Załącznik nr 7

ZARZĄDZENIE
(karta aktualizacji)

Zarządcy, Administratora, Właściciela* ……

z dnia.....

w sprawie: wprowadzenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w

……..
/nazwa zakładu, adres/

Podstawa prawna: § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719) zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadzam do powszechnego stosowania instrukcję bezpieczeństwa pożarowego dla Zakładu……... …..-……. …….. ul. …….

§ 2

Zobowiązuje …….. do zapoznania z jej treścią wszystkich pracowników oraz stałego nadzoru nad przestrzeganiem jej postanowień.

§ 3

Nadzór nad realizacją postanowień zawartych w przedmiotowej instrukcji będzie sprawował:

…….

§ 4

Zapoznanie wszystkich pracowników z merytoryczną zawartością instrukcji powinno nastąpić podczas szkolenia z zakresu ppoż., które stanowi element szkolenia wstępnego bhp.

§ 5

Zarządzenie obowiązuje z dniem podpisania.

*) – niepotrzebne skreślić.

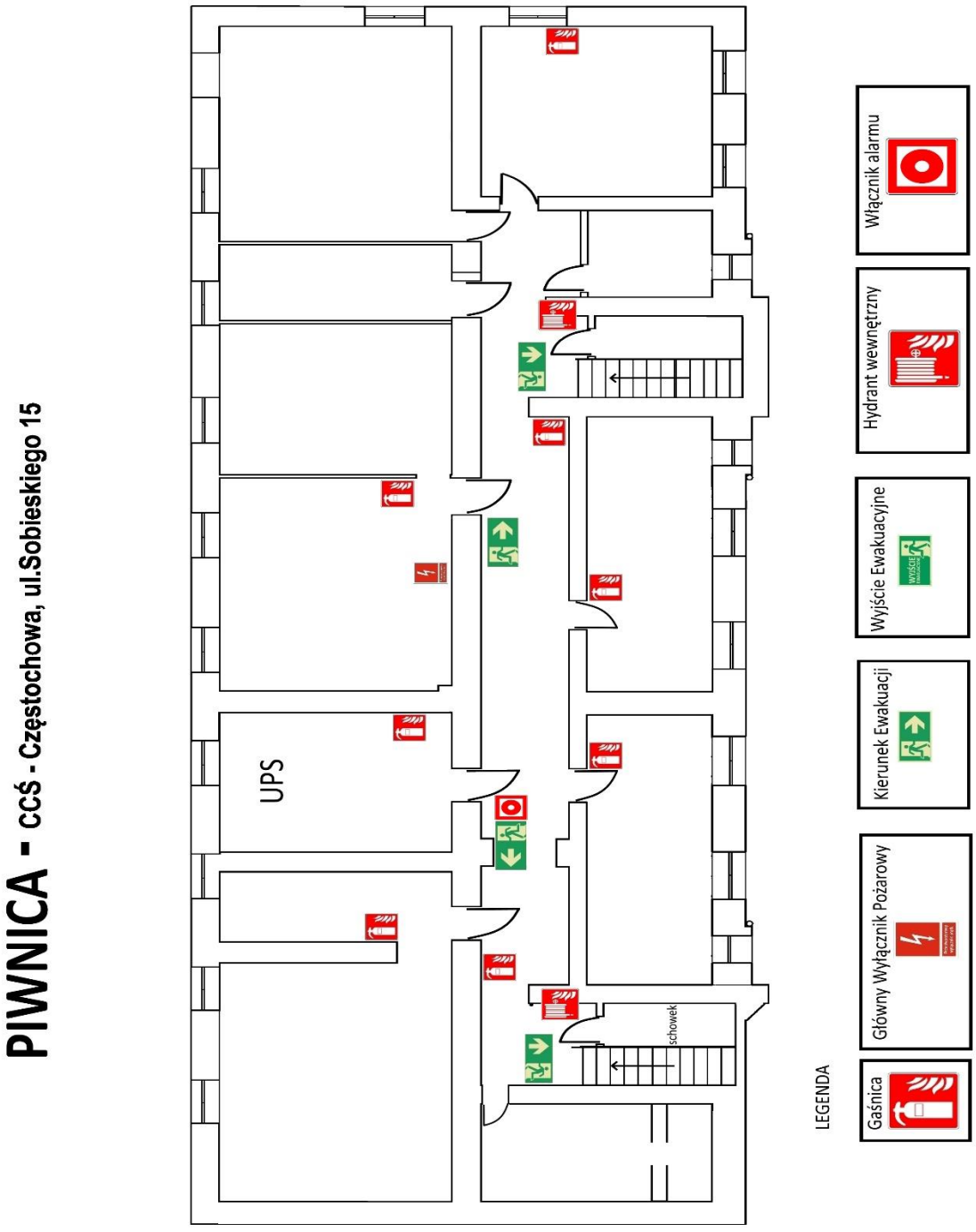
PIWNICA - ccś - Częstochowa, ul.Sobieskiego 15
UPS
schowek
LEGENDA
Gaśnica
Główny Wyłącznik Pożarowy
Kierunek Ewakuacji
Wyjście Ewakuacyjne
Hydrant wewnętrzny
Włącznik alarmu

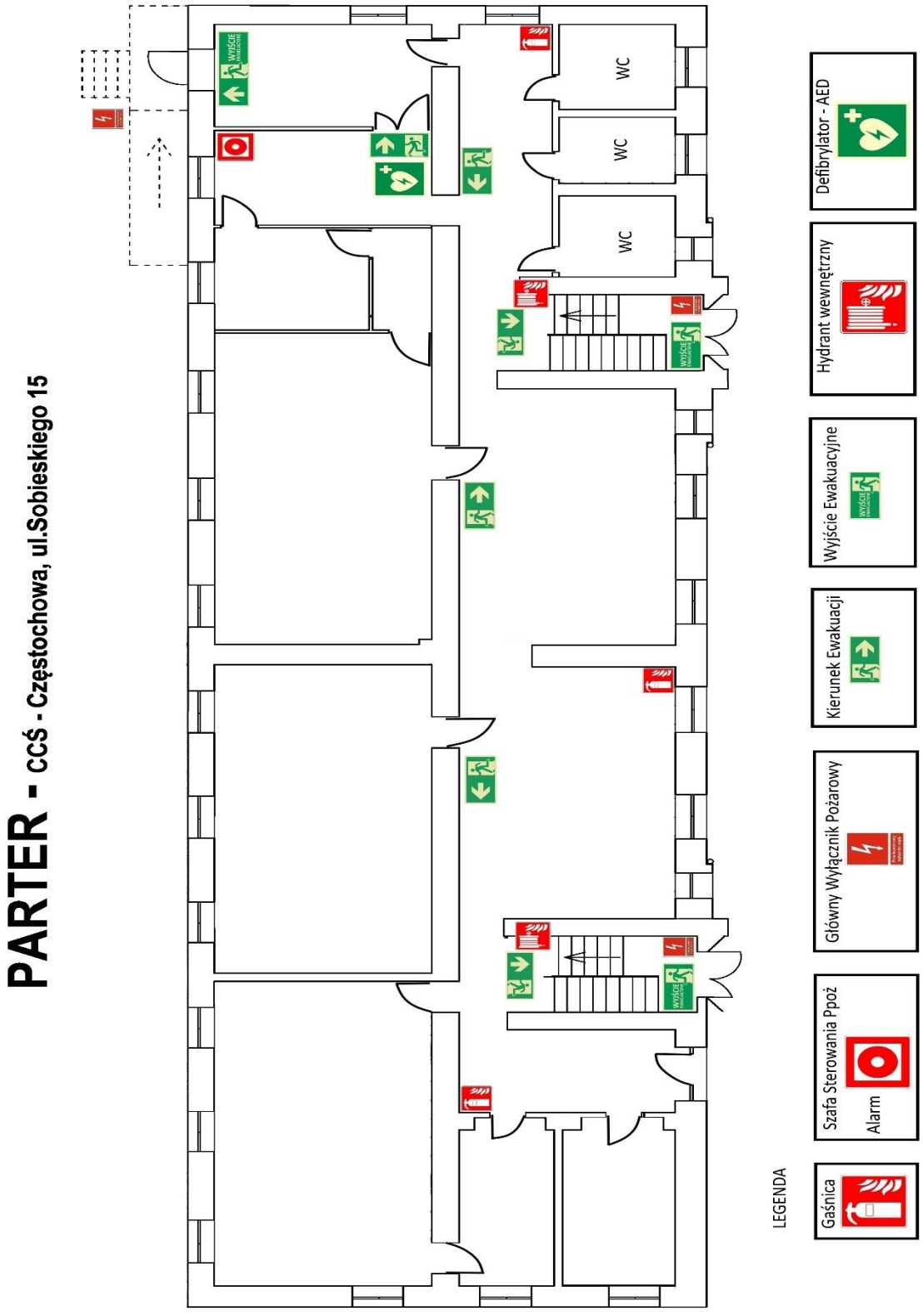
PARTER - CCŚ - Częstochowa, ul.Sobieskiego 15
WC
WC
WC
LEGENDA
Gaśnica
Szafa Sterowania Ppoż
Alarm
Główny Wyłącznik Pożarowy
Kierunek Ewakuacji
Wyjście Ewakuacyjne
Hydrant wewnętrzny
Defibrylator - AED

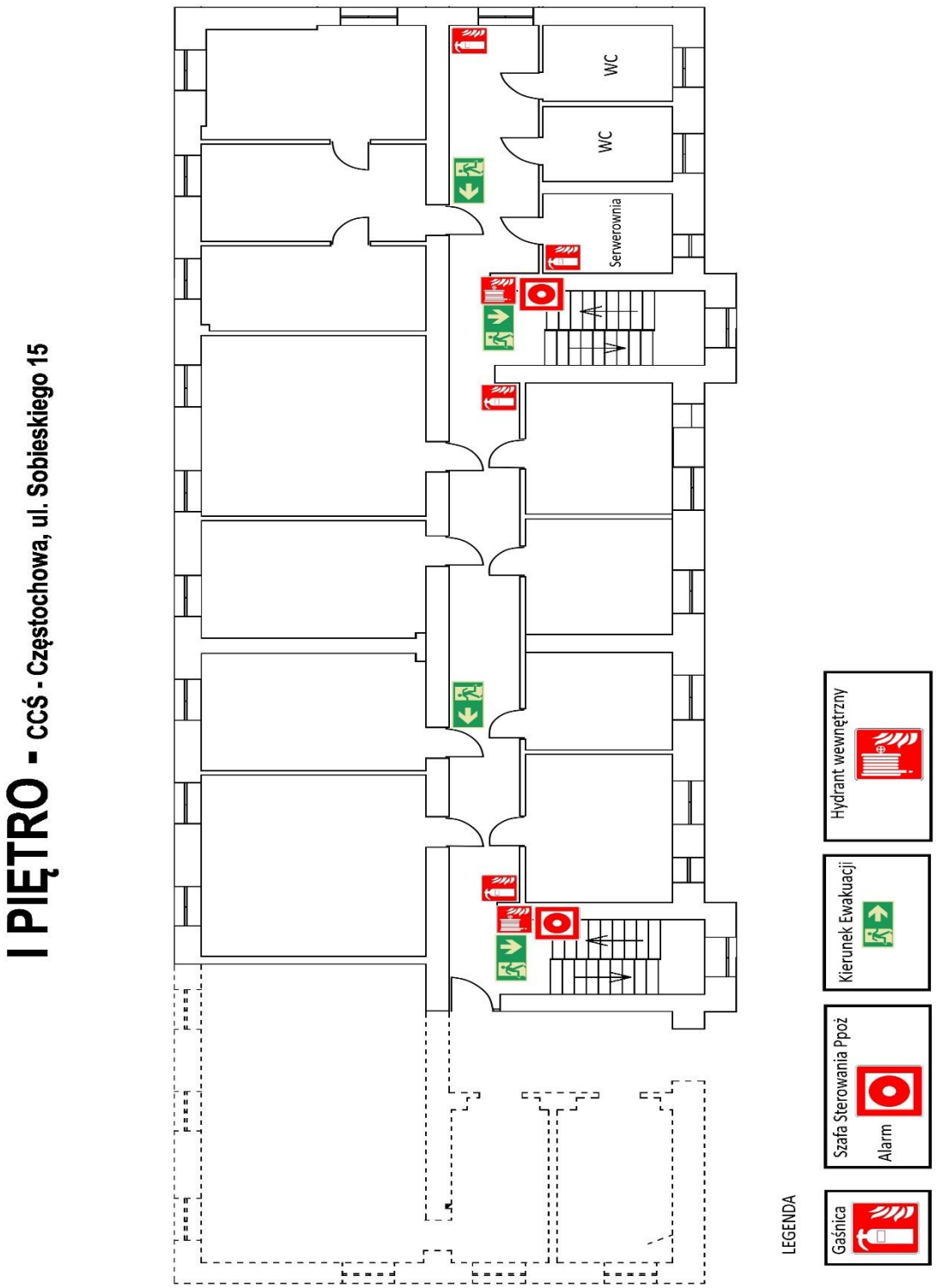
I PIĘTRO - CCŚ - Częstochowa, ul. Sobieskiego 15
WC
WC
Serwerownia
LEGENDA
Gaśnica
Szafa Sterowania Ppoż
Alarm
Kierunek Ewakuacji
Hydrant wewnętrzny

II PIĘTRO - CCŚ - Częstochowa, ul. Sobieskiego 15

